

Alman ve Südet çeteleri Çek mıntakalarına taar- ruz etmiye ve binaları yakmıya başladılar!

**Yeni Çek kabinesi kuruldu, Cumhurreisi istifa etmedi,
çete taarruzları Bohemya mıntakasına yayılıyor**

MACARLAR ÇEKOSLOVAYKA HÜKÜMETİNE YENİ BİR NOTA VERDİLER

Çete taarruzları başladı

Prag 5 (A.A.) — Çeteka Ajansı tarafından neşredilen bir tebliğe göre hudud mıntakasındaki Alman halkı sükûnetini muhafaza etmekte ise de silâhlı çeteler Bohemyanın cenubu garbisinde, Alman küt'aları tarafından işgal edilen arazi civarında gayrimeşru bir faaliyet göstermektedirler. Bu çeteler Kasperskeloski'de bazı umumî binaları tahrib etmişlerdir. Bir polis müfrezesi asayişin iadesine memur edilmiştir.

Yeni hükümet kuruldu

Prag 5 (A.A.) — Yeni Çekoslovakya hükûmeti bilhassa aşağıdaki zevattan mürekkeptir:
Başvekil ve Müdafaa Nazırı: General Sirovi
Hariciye Nazırı: Şimdi Roma sefiri olan Fran-tisek
Dahiliye Nazırı: Cerni
Maliye Nazırı: Kalfuss
Adliye Nazırı: Fajnor
Diğer cihetler bildirildiğine göre yakında Slovakiya için hususî nezaret ihdas edilecektir.

Macarların notası

Budapeşte 5 (A.A.) — 3 ilk teğrinde Praga tevdi ettiği notada Macar hükûmetinin Macar - Çek müzakerelerinin dostane bir hava içinde cereyan etmesi için, Çekoslovak hükûmetine aşağıdaki tedbirlerin alınmasını teklif ettiği Macar telgraf ajansı tarafından bildirilmektedir:

1.— Bütün Macar siyasi mücrimlerinin tahliyesi.

(Devamı 6 ncı sahifede)

Münih konferansının sonunda iştihası kesilen Çek erkekleri sofrada yalnız düşünüyor ve yemek yerine zehir yutuyorlardı!

Üç numaralı Plân

Geniş mikyasta faailye-
te önümüzdeki ay

geçiliyor

Ankara 5 (Hususî muhabirimizden) — Başvekil Celâl Bayarın hükümet merkezini teşrifi devletin kişilik mesai hamlelerine başlaması -nın mebdai telâki edilmektedir.

Bu mesai hamlesinin başında bilhassa üç numaralı plânın tatbikine geçilmesi gelmektedir. Önümüzdeki aydan itibaren bu yolda başlamış olan mesaiye hız verilecek ve programın en geniş mikyasta tatbikine geçilecektir. Memleketin millî müdafası ve (Devamı 6 ncı sahifede)

Takdir Edilen Polisler

İç bakanlığı İstanbul zabıtasını taltif etti

Takdir edilen polis âmirleri ve yeni tayinler

İstanbulda hırsızlık, yankesicilik ve dolandırıcılık gibi hâdiseler zabitanın aldığı şiddetli ve müessir tedbirlerle eski zamanlara nisbet-

İstanbulun kıymetli Emniyet Direktörü Salih Kılıç

İle azalmıştır. Faili meçhul kalmış hâdiseler hemen yok idir. (Devamı 6 ncı sahifede)

VERGİLER

Maliyenin hazırladığı projenin kabinede tetkikine başlanacak

PROJEDE EPEY TENZİLÂT VAR

Ankara 5 (Hususî muhabirimizden) — Maliye Vekâleti vergilerin tenzili hakkındaki etüdlerini hazırlamış ve proje son şeklini almıştır.

Kazanç, müvazene, buhran, tay-

yare vergilerini tevhit eden ve mükellefler lehine senede 7-14 tenzilatı derpiş eyliyen proje bugünlerde Vekiller Heyetine sevk edilmiş bulunacak ve tetkikten geçtikten sonra Büyük Millet Meclisine sevk olunacaktır. Yeni kanunun birinci kâ-nundan itibaren mer'î olmak üzere Meclisten çıkarılması kuvvetli bir ihtimal olarak zikredilmektedir.

DÜNYA'YI İDARE!

İngiliz - Fransız - Alman ve İtalyan anlaşması bu hedefe mi götürülmek isteniyor?.

"Çekoslovakya'nın feda edilmesi harbi kaldırmamış, geriletmıştır. Devletler arasındaki nizâlı hâdiseler okadar çoktur ki bu nizalaı yine ancak bir harb ortadan kaldırılabilecektir. Bunun içindir ki dünyayı idare etmek iddiasını şimdilik bir hayal saymaktan başka çare yoktur."

Kısmi seferberlikten ternis çıkan Fransız neferleri çocuk çocuklarına kavuştukları anda

Fransa ile İtalya arasındaki ihtilâfların ve gönüllü meselelerinin halli kolay görülmüyor.

"Avrupa havasının tekrar bozması ve karşılıklı menfaat ihtiraslarının en şiddetli şekliyle ortaya çıkması kuvvetli ihtimaller dahilindedir,"

(Yazısı 6 ncı sahifede)

General Gamelin Alber Saro i. Majino hattını teftişten döndükten sonra konuşuyor

Mareşal Fevzi Çakmak

Bu sabah Şehrimize geldi

Büyük Erkanharbiyei Umu - miye reisimiz Mareşal Fevzi Çakmak bu sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Mareşal Fevzi Çakmak Haydarpasa istasyonunda şehrimizde bulunan askeri erkân ve Vali, Belediye reisi Muhiddin Üstündağ tarafından karşılanmıştır.

HARB İŞÇİLERİ

Askerî fabrikalarda çalışanlar

için yeni bir kanun projesi

hazırlandı

Proje meclis açılınca çıkacak

Harb endüstrimiz için müte-hassıs yetiştirmek ve bu fabrikalarda çalışanları terfih etmek için mühim bir proje hazırlanmıştır. Bu projenin niçin hazırlandığı (Devamı 6 ncı sahifede)

Belediye Sıhhat İşleri

Direktörlük ayrıldı ve yeni tayinler yapıldı

İstanbul sıhhat direktörlüğü ile Belediye sıhhat direktörlüğü mü-

Bir ağır sanayi fabrikamızda çalışırken

Bu sabah şehrimize gelen Alman İktisad Nazırı doktor Funk Sirkeci istasyonunda karşılanıyor.

Alman İktisad nazırı geldi

Misafir nazır bu akşam Ankara'ya gidiyor

Alman Nazırı Valiyi de rsemen ziyaret, etti

Alman İktisad Nazırı doktor W. Funk zevcesile birlikte bu sabah saat 10,20 de şehrimize gelmiştir. Bu münasebetle Sirkeci istasyonu Türk ve Alman bayrakları ile donatılmış; başta Vali ve Belediye reisi Muhiddin Üstündağ ve refikası olmak üzere Vilâyet ve Belediye erkânı, Türkofis İstanbul şubesi müdürü, mühmandarları ve Almanyanın İstanbul baş-

Üniversitenin açılış Günü tehir edildi
Muhtelif liselerden mezun olup da Üniversiteye yazılmak isteyen talebinin birçoğu yeni gelmekle olduğundan Üniversitede yazılma müddeti ilkteşrinin on beşine kadar uzatılmıştır. Üniversitenin açılışı da o vakte bırakılmıştır.

(Devamı 6 ncı sahifede)

Fırınlarımız Tedricen moder- nize ediliyor Mazotla fırın işletmek tec- rübeesi iyinefice vermedi

Fırıncılar için de tamamiyle modern tesisat yapıldı

Fırıncılarımızın modernize edilmesi mevzuu bahseldüğü şu son zamanlarda, fırıncılık sahasında icra edilen yenilikleri, fırıncıların ihtiyaçlarını, cemiyetlerinin ne suretle faaliyet- te bulunduğunu öğrenmek maksadile «Fırıncılar Cemiyeti» başkanı Kadri Kançal ile bir görüşme yaptık; muhtelif esnaf cemiyetleri başkanları, yahud alaka- darları ile yaptığımız görüşme- lerle yazmağa başlamış olduğumuz yazı serisine devam ediyoruz.

Kadri Kançal, evvelce cemiyetin faaliyetini şu suretle izah etti: — Fırıncılar cemiyeti, fırın sa- hibi veya fırın işletenlerin cemiyetidir. 210 âzamız vardır. Her fırıncı, cemiyete, senede 24 lira aidat verir. Senevi muayyen bir para yardım faslına tahsis olunmuştur. Bir fasıldan mühim bir kısım Esnaf Cemiyetleri Umumi Hastanesi'ne verilir. Bu hastane- nin tesisi çok isabetli olmuştur.

Fırıncılarımızın faaliyetine ge- lince, bütün fırınlar belediye tali- matnamesine uygun bir şekilde ko- nulmuştur. Eskiden aşab olan fırın- lar, bir müddettenberi devam eden faaliyet neticesinde beton- laştırılmıştır. Bugün için, beton- laştırılan fırın, hemen hemen pek nadirdir.

Bir müddet evvel, odunla ısı- nan fırınlarımızı, mazot tertiba- tile ısıtmak için tecrübeler yapıldı. Bu tecrübeler, Çemberlitaşta, Mustafanın fırınında üç hafta ka- dar fasillarla devam etti. Bu fırın- nın yapıpış itibarile, vaziyeti, mazot tertibatı yapılmıya az çok müsaid olduğu halde, maalesef müs- bet bir netice vermedi.

Muhtelif tecrübeler yapıldıktan sonra kanaat hasıl oldu ki, oldukça müsaid olan bu fırında tatbik edilemeyen bu usul, şehrimizdeki fırınların hiçbirinde kabili tatbik değildir. Eğer fırınlarımızda mazot tatmik edilebilseydi, şübhesiz, bir yenilik olmak itibarile mern- nun olacaktık, fakat, öyle zanne- diyoruz ki, mazot, memleketimiz- de çıkan bir madde olmadı için, bize odundan çok daha pahalıya gelecekti.

Şimdilik, gene, eskisi gibi, odun kullanıyoruz. Yalnız şunu derhal ilâve edeyim ki, başka vasıtalar- la pişirilen ekmekle, odunla pişirilen ekmğin lezzeti bir olmu- yor...

Yalnız ısıtma işi müstesna, bu- gün, fırınlarımız, tamamiyle ısıtıl- edilmiş ve makineleşmiştir.

Gene belediye talimatnamesi mucibince, fırınların müstahde- minine karyola vesaire temin edil-erek istirahatleri temin edilmiş- tir.

Bu sene tek şikâyetimiz odun meselesidir. Odun fiyatları, bu se- ne, geçen seneye nazaran bir, bir buçuk misli yükselmiştir. Bu hal- esnafımızı bir hayli müteessir et- miştir. Fakat önümüzdeki mevsim içinde gene fiyatların normal vaziyete düşeceğini umuyoruz.

Fırıncılarımızda kok kömürü ya- kılması belki mümkün olabilir. Fakat bunun için Almanya'dan makineler getirmek ve hususi tesisat yaptırmak lâzımdır ki, es- nafımızın buna şimdilik maddi imkân temin edemeyeceği cihetle, bunu da istikbale aid tasavvurlar meyanında düşünebiliriz.

Eski Eserlerin Tamiri

Vakıflar idaresi Pro- gramla çalışmaya başladı

Ankara, 4 (Hususi muhabirimiz- den) — Vakıflar genel direktör- lüğü, ecdadımızın göğsümüzü ka- bartan eski ve tarihi eserlerinin mali imkân dahilinde tamarine bir programla devam etmektedir.

Genel direktörlük vakıf irtatla- rının arttırılmasını temin için muhtelif yerlerde bulunan vakıf binalarını tamir ettirmek ve ye- ni yeni vakıf akarları satmak alm- aktadır. Vakıflar idaresi, İzmirde Buldar şirketinden yüz küsur bin liraya güzel bir bina satın almış, İstanbulda büyük postahane kar- şısında Valide hanımın ihalesi ya- pılmış, Antalya'da Muratpaşa ara- zisindeki yabancı zeytinliklerin is- lâhına girişmiş ve bu zeytinliğin iskanı için de Romalıların zamanın dan beri metruk bulunan kanalla- rın temizletme âmeliyesine giriş- ti. Vakıflar idaresi yurdun tarih ve çok kıymetli eski eserle- ri ile dolu olan vakıf irtat, akar ve vesikalarını halkımıza tanıtmak iç- in İzmir beynelmilel fuarında da imi bir bina yaptırmıştır. Fuarda evkafa ait olan bu pavyon altın imadilye kazanmıştır. Pavyonda tamir edilen, edilecek ve edilmek- te olan tarihi eserler ile âbideler fotoğraflarla teşhir edilmiş, vakıf inşaat, zeytinlikler, vakfiyeler de ayrı ayrı resimlerle pavyonu süs- lemştir. Türk hayrseverliğinin bir numunesi olmak üzere de mi- lâddan önce 1280 senesine ait bir kaç uyur vakfiyesi de pavyonda halkımıza gösterilmiştir. Pavyon- un içinde dedelerimizin yapıcı ve başarıcı kudreti ile imar, inşa ve yardım bahsinde ne kadar has- sa olduğunu anlatan (düşündü- ler, buldular, yarattılar, eserlerini yaşatacak varlıkları da bıraktılar) döviz bilhassa dikkat ve alâkayı celbedilmiştir. Vakıflar Genel Di- rektörlüğü son günlerde Edirneka- pıda Mıhrimah camii, İstanbul- da Bankalar caddesindeki Okcu- musa camii, Ankarada Cebeci- de bulunan Cenabî Ahmetpaşa ca- miini tamir ettirmiştir.

Antalyanın Elmalı kazasında bu- lunan Ömerpaşa camii, Bozöyük- te Kasımpaşa camii, Kadırgada Sokollu Mehmet paşa camii, İstan- bulda Edirnekapıda Fethiye ca- mi, Sultanahmet camii, Üsküdar- Okumusa camii tamir edilmektedir. Vakıflar idaresi her yıl bir miktar âbide ve tarihi eserin tamirini yapacak ve bu sure- tile Osmanlı imparatorluğu za- manında harap bir hale gelmiş bu- lunan bu eserlere yeni bir hayat verecektir.

San'at mekteplerine alına- cak parasız leylî talebeler için yapılan imtihanda şehrimizden Mahmud, Melih, Receb, Said, Os- man, Cemil, Necdet ve Ali kazan- mışlardır.

Zonguldakta Mehmed Çe- likel isimli bir tüccar tarafından yaptırılan lise dün merasimle a- çılmıştır.

FIKRA

Yanlışlıklar komedyası NAHİD SİRRI

İstanbul Şehir Tiyatrosunun Komedi kısmı 1938 - 1939 kış tem- sillerine Shakespeare'in (Yanlış- lıklar Komedyası) adlı eserle baş- ladı. Tercüme Avni Givda imza- sını taşıyor. Bu eseri kırk sene ka- dar evvel İngilizcesinden babam Sır- rı Bey merhum da tercüme ede- rek tercümesi Ebüzziya kütüpha- nesini tarafından neşr- ilmişti. Ve bütün neşriyatında kenarı zevki- ni hâkim kılmağı seven Ebüzziya Tefvik Beyin ısrarına mağlup ol- lara piyesin serlevhasını (Mud- hiki: Sehviyat) yerine (Sehvi Mudhik) şekline koyduğunu ba- bam söylöydü. Yunani kadimden Fristan Bernard'a ve daha yeni- lere kadar birçok müellife ilham veren bu komedide, dâhi İngiliz, düşündürüp ağlatmak kadar gül- dürmekte de iktidarını isbat e- der. Birbirlerini hiç görmemiş ikiz iki delikanlı ile bunların ke- za biribirlerini hiç görmemiş ikiz iki uşağın bir şehirde buluşup karşılaşmalarından husule gelen muazzam bir kördüğünü dola- şa dolaşa hiç çözülemeyecek bir hale geldikten sonra çözüp aç- makta, Shakespeare, hakiketen en usta vodvil muharririnin mehareti göstermiştir. İkiz de- likanlı rollerini Hüseyin Kemal- le Talât ve ikiz uşak rollerini Hâzımla Vasfi Rıza oynuyorlar- dı. Delikanlıların babası rolünde Saidi pek sevmedim. Hüseyin Kemalın karısı olan Neyyire Ney- yir bazan pek iyi ve Talât sakın ve biraz toy bir genç halinde idi. En çok güldüren ve alkışlanan Vasfi Rıza oldu. Fakat fazla mü- balâğalı idi. O kadar ki, (Kafda- ğı) seyahatnamesinde anlatığı tuluat oyuncusu Hanife kadın o- yumunu seyretse, korkarım pek beğenecek ve: «— Gomeydi bu delikanlı yaman oynuyor!» diye- cekti.

Programda ismine rastlamadı- ğım ve piyesite ancak birkaç sö- zü olan Yaşar, bütün oyun müd- detince içinde kaldığı eskici dü- kânında pek sevimli bir manzara teşkil ediyordu. Biçareyi zengin kont ve korkunç banker rollerin de şaşırmış görmekten öyle bez- miştik ki, hassaten kaydediyo- rum. Şehir Tiyatrosunda hep mu- vaffak olabileceği rollerde görü- nür inşallah.

Şunu da ilâve edeyim: Tiyatro- ya girince aldığım el ilanı veya mecmuada eserim mütercimi tara- fından yazılmış ve en çok piye- sin hülâsasına yer verse de en- teresana makede, bu piyesin vak- tile yine aslından ve serlevhası- nın edasına rağmen sade bir dil- le tercüme edilmiş olduğuna dair tek satır bulamadım. Shakespe- are tiyatrosile bu kadar âläka- dar olunca insan ondan vaktile neler tercüme edildiğini merak edip öğrenmez mi? Çünkü Bay Avni Givda bilse, elbette kayde- derdi diye düşünüyorum.

Ticaret odası her sene oldu- ğu gibi bu yıl da yüksek ticaret mektebi talebelerinden ücretle 30 talebe almağa karar vermiştir.

Memleketimizde ilk defa yapılan bir toplantı Pancar bayramı!

Müstahsil köylere şe- ker fabrikası daveti- yeler gönderdi!

En iyi pancar yetiştiren 3 ki- şiye hediyeler verildi.

Pancar yetiştiren köylüleri teşvik etmek, bu suretle şeker is- tihsalatımızı arttırmak üzere ali- nan tedbirler arasında her sene muhtelif muntakalarda birer (Pancar bayramı) tertib olunma- sı da kararlaştırılmıştır.

İlk yapılan bayram iyi netice vermiştir. Eskişehirde yapılan bu bayrama parti ve vilâyet erkânı ile, ziraat teşkilâtı mensubları iş-

tirak etmişler ve söylevler veril- dikten sonra «İyi pancar yetiştir- me müsabakası» yapılmış, 1 inci, 2 nci ve 3 üncülere hediyeler da- ğıtılmıştır.

Bundan sonra da saz çalınmış, milli oyunlar oynanarak türkü- ler söylenerek akşama kadar şen- bir gün geçirilmiştir.

«2 nci pancar bayramı» Trak- ya muntakasında icra olunacaktır.

Askerliğe Davet

Eminönü yabancı askerlik şubesi- den:

1 — Eminönü, Fatih ve Eyüp kazaları muntakalarında oturan ve 938 teğrin celbinde sevke tabi bulunan aşağıda doğum ve sınıfları yazılı ve şubemizde kayıtlı ve kayıtsız yabancı şubelere men- sup mükelleflerin nüfus cüzdan ve ikametgâhları ile şubeye mü- racaat etmeleri ilân olunur.

2 — Bu celpte henüz askere çağırılmamış ve çağırıldığı halde sıhhi vesair kanuni mazeretlerle geriye bırakılmış olanlar.

3 — Vaktinde yazılırları ile yok- lamaya gelmeyecek yoklama ka- çağı vaziyetinde kalmış ve bilâ- hare muayeneleri yapılarak sınıfları ayrılmış ve henüz sevkedi- lememiş sağlam erattan:

316 - 330 dahil doğumlardan piyade, istihkâm sınıfları.

316 - 331 dahil sağlam gayri is- lâmlar.

316 - 332 dahil süvari, topçu, istihkâm, muhabere, demiryolu, müzika, nakliye.

316 - 333 dahil hava, deniz, jan- darma, harb sanayii, tank, gümrük muhafaza, orman koruma, sınıflarına ayrılmış şubeye baş- vuracaklardır.

4 — Bunlardan başka üç ay ve daha ziyade fazla tedbiri almış ve şubeleri emrine girmiş ve hava tedbilleri bitmiş olanlar.

5 — Jandarma ve deniz sınıfla- rına mensup olanların bedelleri 13/1.teğrin/938, diğer sınıfların bedelleri de 24/1.teğrin/938 ak- şamına kadar kabul edilecektir. Bu tarihten sonra bedel kabul edilmez.

6 — Jandarma ve deniz eratı 14/1.teğrin/938 ve diğer sınıfların da 15/1.teğrin/938 den itibaren sevklerine başlanacaktır.

7 — İşbu ilân mucibince âläka- dar mükelleflerin nüfus cüzdanı ve ikametgâhları ile şubemize başvurmaları ilân olunur.

Kutublarda kaybolmuş olan Rus tayyarecisi Grozodu taharri- ya çıkan tayyareler tarafından bulunmuştur.

Yarın Mektepler Kapalı

Yarın İstanbulun kurtuluş bay- ramıdır. Bu münasebetle bütün mektepler kapalıdır.

Hükûmet Tabipleri arasında Terfi

İstanbul kazalarında hükûmet tabipleri arasında bazı terfiler yapılmıştır.

Bunlar meyanında Eminönü hükûmet tabibi Mustafa Lutfü, Beyoğlu hükûmet tabibi Rauf, Bakırköy hükûmet tabibi Sami Sihat Vekâletince birer derece terfi ettirilmişlerdir.

Basın Kurumunun mutad yıllık içtimai

İstanbul Basın Kurumundan: Basın Kurumunun senelik mu- tad umumi heyet toplantısı 6/1. 1938 perşembe günü saat 13.30 da Kurum merkezinde yapılacaktır. Sayın üyelerin teğrifleri rica olu- nur.

3000 ton kuş yemi ihraç edildi

Eylül ayı içinde sık sık Tekir- dağın gelen cenebi bandıralı va- purlarla yabancı memleketlere 3000 ton kuşyemi ve buğday ih- raç edilmiştir.

Belçika sefirinin vedaı

Memleketine gitmekte olan Bel- çika Orta Elçisi De Raymond, ev- velki gün Dolmabahçe sarayında Başvekil Celâl Bayarı ziyaret ede- rek kendisine veda etmiştir.

Şehremini Halkevi

Şehremini Halkevinden:

6/10/938 perşembe günü saat 20.30 da evimizde İstanbul kurtu- luşu münasebetile Cevad Odyak- maz tarafından bir konferans ve- rilecek, arkadaşın evin alafrağna müzik kısmı muhtelif havalara ça- lacaktır. Salon herkese açıktır.

Sıra Macarlara geldi

Yazan: Ahmed Şükrü ESMER

Südet Almanlariile Polonyalı - lardan sonra şimdi Çekoslovak - yadan ayrılmak sırası Macarlara gelmiştir. Fakat bu, Almanların ve Polonyalıların davalarından daha nazik bir meseledir. Malûm- dur ki Çekoslovakyanın, Bohem- ya, Moravya, Slovakya ve Ruten- yadan ibaret olan dört paçası - dan ikisi, Bohemya ve Moravya Avusturya imparatorluğundan, Slovakya ve Rutenya da Macaris- tandan ayrılarak Çekoslovakyaaya ilhak edilmiştir. Büyük Harbden sonra Habsburg hanedanı elinde Avusturya ve Macaristan impa- ratorluğunun ihyasına mâni ol- mak için, bu imparatorluğu ara- larında parçalayarak Romanya ve Yugoslavya, Çekoslovakya ile birleşerek küçük antantı teşkil et- mişlerdi. Fakat kısa bir zaman iç- cinde anlaşıldı ki Avusturya ve Macaristanın her üç vârisi için tehlike, zayıf ve âciz vaziyete düş- şen Avusturyadan değil, Macaris- tandan gelecekti. Binaenaleyh küçük antant her üç devleti de yalnız Macaristanın taarruzuna karşı korumak gayesini istihdaf eden bir kombinezondur. Gerçi yeni şartlar altında bu taahhüd manasını kaybetmiştir. Fakat ma- nasız da olsa, orada duruyor. Bi- naenaleyh Macaristan, Polonya gibi, Çekoslovakyaayı ultiमतom ile tehdit etmiş olsaydı, Yugos - lavya ve Romanyayı çok müşkül bir vaziyete sokmuş olacaktı. Bu taahhüden ayrı olarak, Romanya ve Yugoslavyada da Macaristana iltihak etmek isteyen bir Macar e- kalliyeti mevcut olduğu unutul- mamalıdır. Çekoslovakya'daki Ma- carların müzakere yolu ile değil de silah kuvvetile kurtarılmaları bu iki memleketteki Macarlar ü- zerine Romanya ve Yugoslavya bakımından çok tehlikeli bir tesir yapacaktı. Bu noktayı gözönünde tuttuğu içindir ki Macar Başve- kili, Polonyanın tuttuğu yolu ta- kib etmemiş, Macarların kurtuluş- sunu müzakere yolile temin et- miye çalışmıştır. Esasen Münih itilâfı da bu yolu tavsiye etme- ktedir.

Dün gelen ajans telgrafları, Çe- koslovakya hükûmetinin talebi üzerine, Macaristanın iddiasını tetik etmek üzere, bir muhtelit Macar - Çekoslovak komisyonu - nun teşkil edildiğini bildirmiştir. Acaba bu iddianın hududu ne ola- cak? Gerçi Südet Almanları hak- kında kabul edilen prensip Polon- yalı ve Macar ekalliyetleri hak- kında da tatbik edilmiş, yani nüfusunun yüzde elli nisbeti ya- bancı olan muntakaların Çekos - lavyadan ayrılmış, Münihite verilen karardan zımnen anlaşıl- maktadır.

Fakat Macaristan ötedenberi, Büyük Harbden evvel hududları içinde bulunan Rutenya ve Slo - vakiya üzerinde hak iddia etmiş- tir. Macaristan, Çeklerden ayrı bir millet olan Slavların idari oto- nomi uğrundaiki teşebbüslerini is- tismar etmek fırsatını kaçırmamış- tir. Polonya da Macaristanla hu- dud komşusu olmak istediğinden Macaristanın Slovakya üzerinde- ki emellerini müdafaa etmektedir. Hatta bir Polonya - Macaristan ve Yugoslavya bloku teşkil etmek isteyen İtalyanın da buna taraftar olduğu bildiriliyor.

Sözün kısası, Çekoslovakya için pek geniş ve şumullü olan Macar emellerinin tatmini, Polonyalı - ların davalarını halletmek kadar kolay görünmüyor.

A. Ş. ESMER

Kontrplâkçıların toplantıları

Yeni kontrplâk nizamnamesi etrafında görüşmek üzere şehir- misdeki kontrplâk âmilleri dün Sanayi Birliğinde bir içtima ak- detmişlerdir.

Bu içtimada yeni nizamnamen- nin maddeleri birer birer gözde- miştir. Kontrplâk âmilleri cuma günü tekrar toplanacaklardır

ONU BEN BOĞDUM

AŞK, HEYECAN ve İHTİRAS ROMANI

Tefrika N. 125

Yazan İskender F. SERTELLİ

Bütün hülyaların bir an- da mahvoldu. Şimdi, ne olacağı- mı, ne yapacağımı, hangi yoldan ve nereye gideceğimi ben de bil- miyorum. Talihim beni nereye sürüklerse, oraya gideceğim.

★ Saat iki.. İngilizlerle Amerikalılar ran- devularında gecikmezler. İşte, kapı vuruluyor. Garson geldi. — Madam, bir Mösyo salonda

sizi bekliyor. Kartını gönderdi si- ze..

Ayten kartı eline aldı: — Mister Stanley. Şili hükûme- ti dahiliye nazırı.

Çok kibar adam. Odamda beni rahatsız etmemek için, salonda oturmuş.. Beni bekliyor.

Garsona döndü: — Pekâlâ. Şimdi geliyorum.. Ve hemen kalkarak giyindi. Odasından çıktı.

Aytenin gözünün önünde şiş- man, yusuvarlak bir adam tipi

canlanıyordu. İşte o kadar.. başka bir şey hatırlayamıyordum. Simasını tama- mile unutmuş gibiydi.

Yürüdü.. Salonun kapısında durdu.

— Ta kendisi. Şekli hafızamda yer tutan yusuvarlak bir adam. İşte ayakta doluyor..

Yavaşça içeri girdi.

Mister Stanley çok mütevazıdı. Derhal Ayten'e doğru yürüdü.. garib bir reveransla Ayteni kar- şıladı.

— Sizi rahatsız ettiğimi sanı- yorum, Mis! Fakat, bana ziyareti- mi kabul edeceğinizi söylediginiz ufak bir cesaretsizlik bile hisset- medim.

Ayten bir koltuğa oturdu.

— Bu zahmetinizden dolayı si- ze teşekkür ederim, Mister Stan- ley! Akşamdanberi nasılsınız? — Çok iyiyim, Mis! Bilhassa şimdi.. sizi görünce..

— Dün akşam çok şampanya içmiştiniz... Rahatsız olmadınız mı?

— Hayır. İnsan şampanyadan rahatsız olur mu?

— Vallahi ben bu gece yat- tım zaman kendime malik de- ğildim. Bir hayli zaman rahatsız - landım.

— O, şampanyanın verdiği ra- hatsızlık değildi, Mis! Danstan yorulmuşsunuzdur.

Ve cebinden kalın, uzun bir pü- rö çıkarıp yaktı:

— Hâlâ rahatsız mısınız?

— Rahatsızım diyemem.. fakat, başımdaki sersemlik henüz zail ol- madı.

— Bunun bir tek çaresi vardır, Mis!

— Nedir? Asprin almak mı?

— Hayır.. asprin midenizi bo- zar. Hemen şampanya içiniz. E- ğer baş ağrınızdan eser kalırsa,

size mükellef bir ziyafet borcum olsun.

Ayten kahkahayla güldü:

— Şampanyayı ne kadar sevi- yorsunuz, Mister Stanley! Sabah- leyin aç karnına şampanya içilir mi?

— Evet.. sizi temin ederim ki, ben her sabah iki kadeh şampan- ya içmeden ağzıma bir şey ko- ymam. Ve o gün akşama kadar çok neşeli olurum.

— Midenizi bozmaz mı?

— Hayır. Bilâkis, akşamdan midem bozulmuşsa, sabahleyin aldığım şampanya midemi tashih eder.. damarlarımı ateşler ve göz- lerime bir canlılık gelir.

Amerikalı nazır elini masaya vurdu.

Garson geldi.

Stanley:

— Bize çabuk bir şişe şampan- ya getir..

Dedi. Garson bir şeyler söyle-

mek istemişti. Amerikalı nazır kaşlarını çatı:

— Haydi, lâfı bırak şimdi. Sen benim dediğimi yap.

Ve garsonun arkasından seslen- di:

— Elma getirmeyi de unutma..

Ayten için alayında idi. Beda- va şampanya bulmuşken niçin içmesindi?

Garson, masanın üstüne beyaz bir örtü örttü. Şampanyayı açtı.. kadehlere boşalttı ve şişeyi buz- lu bir kap içinde bırakıp gitti.

Masanın üstünde elma, armud, muz gibi taze yemişler vardı. Stanley:

— İlk kadehi yemişsiz içelim,

dedi, baktınz baş ağrısından eser kalacak mı?

İçtiler..

Salonda onlardan başka kimse yoktu.

Saat henüz on bire gelmemişti. — Devamı var —

Gürültülü ve hararetili toplantı Berberler tam 4 saat birbirlerine girdiler Neticede kursun cemiyete bağlanmasına karar verildi

Berberler cemiyeti, dün, saat ikide heyeti umumiye toplantısını yaptı. Cemiyet başkanı, heyeti umumiye ilân edilmiş olan ruzname mucibince madde madde izahat ve malumat vermiştir.

Heyeti umumiye teşkil eden zevat arasında «Berberler Kursu» nun müdür ve muallimlerinden bazıları da bulunmakta idi.

Cemiyet başkanının, kurs hakkında lâyıkile mesaisine devam edemediği, fazla ve lüzumsuz olarak birçok masraflar edildiği, binacaleyn esnaf için daha ziyade müfîd olması bakımından - halen cemiyetten ayrı idare edilen kursun - cemiyet idaresine alınmasını heyeti umumiye arz etmesi üzerine, cemiyetin eski başkanı vehalen kurs erkânından olan İsmail Hakkı söz almış ve kursun masrafları, faaliyeti hakkında izahatta bulunarak cemiyet reisi Mustafa Turan'ın sözlerine cevap vermiştir.

Bundan sonra, cemiyetin eski heyeti idaresi ikinci başkanı ve halen kurs muallimlerinden olan İhsan söz alarak kursun birkaç senelik faaliyetini, hesabını, dokuz kişiden mürekkep olan kurs muallimlerinin nasıl hiçbir maddi menfaat gözetilmeksizin,

Bundan sonra, cemiyetin eski heyeti idaresi ikinci başkanı ve halen kurs muallimlerinden olan İhsan söz alarak kursun birkaç senelik faaliyetini, hesabını, dokuz kişiden mürekkep olan kurs muallimlerinin nasıl hiçbir maddi menfaat gözetilmeksizin,

Bundan sonra, cemiyetin eski heyeti idaresi ikinci başkanı ve halen kurs muallimlerinden olan İhsan söz alarak kursun birkaç senelik faaliyetini, hesabını, dokuz kişiden mürekkep olan kurs muallimlerinin nasıl hiçbir maddi menfaat gözetilmeksizin,

Devlet Çiftliklerinin Faaliyet tarzları Kontrol edilmeğe Başlanıyor

Bir müddettenberi şehrimizde bulunmakta olan devlet ziraat işletmesi kurumu umum müdürü Şefik Ankaraya gitmiştir.

Mumaleyle yakında memleket içinde bir seyahate çıkarak kurumu idaresinde bulunan çiftliklere ve diğer faaliyetine aid işler üzerinde tedkikler yapacaktır.

Diğer taraftan aldığımız malûmata göre Ziraat Vekâleti idaresi altında bulunan devlet üretme çiftliklerinin de kuruma devri kararlaştırılmıştır.

Bu cümleden olmak üzere Lüleburgaz devlet üretme çiftliği kuruma verilmiş ve çiftlik müdürü Avni Akvardar da Tunceli ziraat müdürlüğüne tayin olunmuştur.

Devlet ziraat işletmesi kurumu, bu çiftlik müdürlüğüne Muzaffer tayin etmiş ve mumaleyle de dün şehrimizden Lüleburgaza gitmiştir.

Kızmış iftira Etmış

Fakat bu kızgınlık kendisne pahalya mal oldu

Yusuf isminde biri üç gün evvel polise müracaatla aynı eyde oturan Ali isminde biri tarafından yorgannın çalındığını iddia etmiştir. Bu müracaat üzerine yakalanarak adliye teslim edilen Ali evvelki gün birinci sulh ceza da sorgusu yapıldıktan sonra tevki edilmisti. Yorgannın çalındığını iddia etmiş olan Yusuf dün adliye müracaat ederek:

Benim yorgannı çalınmadı, ben Aliye kızgın olduğum için iftira ettim. Alinin kabahati yoktur, demisti.

Birinci sulh ceza mahkemesine sevk edilen Yusuf hemen tevki edilerek cezaevine gönderilmiş, iftiraya uğramış olan Ali de dün serbest bırakılmıştır.

★ İstanbul havagazi şirketi Bakırköyüne evvelki gün gaz vermiştir.

★ Gümsüsu yolu ile vilâyet binası önünden başhyarak Ankara caddesi asfalt olarak döşenmektedir.

Sıtma ile Mücadele

Tekâmül kurslarında bilhassa buna ehemmiyet veriliyor

Sıtma hastalığını kökünden kurutmak üzere bir yandan esaslı surette mücadeleye devam eden Sihat ve İçtimai Muavenet Vekâleti, bir yandan da bu hastalık üzerinde ihtisas sahibi doktorlarımızın adını artırmağa çalışmaktadır.

Bu maksadla şehrimizde muhtelif tabii mevzular etrafında açılmış olan tekâmül kursu gibi; sıtma mıntakalarımızdan Adana da bir (Sıtma tekâmül kursu) açılmış, buna İstanbul'dan ve muhtelif şehirlerimizden «130» doktorumuz iştirak etmiştir.

Bu kursta verilen nazari dersler ay başında yani 4 gün evvel bitmiştir.

Kurstaki 130 doktor Adana ve Mersin havalisindeki sıtma yerinde ameli derse, tatbikata çıkmışlardır.

Taşköprü Panayırı Açıldı

Bir de enteresan güreş müsabakası yapılacak

Orta ve Şimali Anadolu'nun çok verimli ve çok ticaretili bir alışveriş sahası haline gelen «Taşköprü» panayırı evvelki gün açılmış, buraya İstanbul'dan da müteaddid tüccar ve alıcılar giderek pavyon tutmuşlardır.

Kastamonu çevresinde, büyük bir hareket uyandıran bu panayır vesilesiyle büyük güçleşir tertib olunması da kararlaştırılmıştır.

Başta serbest güreş şampiyonumuz Tekirdağlı Hüseyin olmak üzere, Mülâym, Babaeskili İbrahim, Manisalı Halil, Molla Mehmed ve Kara Hüseyin pehlivanlar bu panayırda güreşeceklerinden bir kısmı dün şehrimizden Kastamonuya hareket etmişlerdir.

Memleketimiz ve, Avrupada ve Amerikada şöret kazanmış olan bu pehlivanların hepsinin bir arada güreş müsabakaları önümüzdeki cumartesi ve pazar günleri icra olunacaktır.

Tüccarın kontrolü devam ediyor

İstanbuldan hariç memleketlerde ihracat yapan müesseselerin ihracat emtialarının kontrollerine muntazaman devam olunmaktadır.

Bu kontroller neticesinde; şehrimizde yumurta ve fındık ihracatına uğrayan 10 ü müteceviz müessesesi hakkında zabıt varakası tanzim olunmuştur. Zabıt varakaları üzerine başlanan takibat neticesinde bunlardan 3 üne para cezası kesilmiştir.

★ Maktu satış kontrolü gayet feyizli bir surette devam etmektedir.

ARADA BİR

San'at ve düşünceler

Yazan: Seyfeddin Orhan

Tenkit, üzerinde mütalea olunmağa değer bir eserin, ilham ve intibalarile meydana getirilen ve kıymeti sanat göziyle ölçülen bir başka eserdir.

Muhakkak ki, sanat göziyle değerlendirilen eser, bu kıymetle mütenasip bir olgunluk seviyesindedir. Böyle büyük eserleri tetkik ve tahlil ederek onun kıymeti etrafında ileri sürülen fikirler (ki bu, büyük münekkittir) haricidir. Başlı başına bir eser olmuş olur. Yukarıdaki cümlede tenkid anlatılmaktan ziyade, münekkidi izah etmiş oluyoruz.

Kısaca, münekkidi, müellif kadar eser içinde yaşayabilmelidir. Sanat için, muayyen bir seviye tahmini hiç bir zaman kabil olmadığı gibi, istikbal için ne gibi çığırar doğacağı da malûm değildir. Şurası aşikârdır ki, insanlar; kitle, cemiyet parçaları halinde, gittikçe tekâmüle yürüyor.

Medeniyetin yani sıra yürüten sanat, cemiyetlerin içinde yaşadığı zamanla mütenasip bir seviye taşır. O, ancak kendi seyrini kendisi bulur. Unutmamalıdır ki, sanat, cemiyet hayatından değan bir mefhumdur. Onun mukadderatı; cemiyetlerin yaşayışına, hayatına bağlı kalmaktadır. O, bir güzellik ve büyük bir âhenktir. Onun küçük, yahut büyük bir kısmı üzerinde tahavvül ve teceddüde sapaacak herhangi bir münekkidi, hataya düşmüş olur.

Sanat için ideal düşünülemez. Yalnız, cemiyetin yaşadığı zaman içerisinde bir sanat ufku mevcut olabilir. Fakat, bu ufkun arkasından doğacak hayatı ve yeni âlemlerin varlığını kim inkâr edebilir? Buna göre, açılan ve açılacak olan sanat çığırarı üzerinde münekkidi için bir tesir düşünülmemelidir. Zira, yaşayan sanat, yaşayan cemiyet kadar, her zaman kuvvetli ve masumdur.

Daima, edebi ve kültürel seviyesi yüksek cemiyetler için mücehhez ve kuvvetli münekkittir düşünülebilir. Muhakkak ki, sanatkar gibi, yine cemiyetin kendisinden doğan büyük istidatlar ancak yeni bir çığır için müessir olarak beklenir.

Büyük sanat adamları, büyük medeniyetler önünde yürür. Kısa ca, sanat için muhit lâzımdır. Medeni cemiyetler, evvelâ bu seviyeyi idrâk ederek ona ulaşmışlardır. İnsanlar için küll halinde bir sanat teessüs etmek kabil değildir. Yaratıcılık ancak yaratana mahsustur. Yalnız, insanlarda buluş ve anlayış mevcuttur. Madde gibi, fikir ve ilhamlar da bize meçhul iken, bir muhterir bularak, anlayarak nasıl bir medeniyet vasıtası ortaya koyduğunu düşünürsek, bir sanatkarın da yine görmediğimiz mevhum mânalara birleştirerek yeni ve yüksek bir âhenk tesis ettiğini tabii bulmalıyız. Dünyaya hiç birşey sonradan doğmuş değildir. Sanatın zirvesi yoktur. Son söz susanlardır. O, daima susan istidatların dilinde kalacaktır.

★ Kadıköylülerin Kadıköyünde bir hal açılması hakkındaki teklifleri belediyece reddedilmiştir.

★ Ankara tıp kongresinin tarihi 16 teşrinievvelde tebdil olunmuştur.

Iktisadi meseleler Demir sanayicilerinin vergisi

Bir kısmı maktu vergiye bağlandı, diğer kısmı vergiden muaf kılındı

Muamele vergisi kanunu, birçok esnaf gibi demir sanayicilerini de telaşa düşürmüştü.

Bu esnaf merbut oldukları madeni san'atkarlar cemiyetine müracaat ederek, cemiyetin, bu hususta teşebbüste bulunmasını dilemişlerdir.

Esnafın dilekleriyle alakadar olan cemiyetin heyeti idaresi, kanunun çıktığı günden itibaren tadilat yapılması hakkında aid olduğu makamlara derhal müracaat etmiş ve bu müracaatı birmüddet evvel şehrimize gelen mali heyet tarafından tedkik edilmiştir.

Cemiyet bu müracaatından müsbet netice elde etmiştir. Ahnan neticeye göre Türkiye demir

sanayicilerinin bir kısmı muamele vergisinden muaf, bir kısmı da maktu vergiye tabi tutulmuştur.

Bu vaziyet, Resmî Gazete ile ilân edildiği gibi Maliye Vekâleti tarafından bütün maliye şubelerine tammim edilmiştir.

Cemiyet, yakında, gerek kanunun maddesini, gerek kararnamayı tabettirerek bütün demir sanayicilerine tevzi edecektir.

Cemiyet bu vaziyetten sonra maktu rabtedilenlerden bir kısmının muafiyetini, ve ayrıca da bakırçılar, musluk ve sarı pirinç işi yapanların mevadi iptidaiye tenzilatı daha fazla olması için de aid olduğu makama müracaat etmiştir.

Diş doktorları kongresi

Diş doktorları kongresi bu ayın 17 sinde Ankara'da toplanacaktır.

Bu senekongreye dişçi mektebi profesörlerle talebeleri de iştirak edeceklerdir. Kongrede cerrahi, jrotez, ortodonti, diş tedavisi mevzularını alâkadar eden 7 rapor görüşülecek ve serbest mevzular etrafında da tebliğler yapılacaktır.

İnönü kampı bitti

İnönündeki «Türkkuşu kampı» bu seneki faaliyetine nihayet vererek kapanmıştır.

İnönü kampına gitmiş olan İstanbullu plânör ve paraşütçüler evvelki akşam şehrimize dönmüşlerdir. Dün de kamptaki muallim ve talebelerden bazıları şehrimize gelmişlerdir.

Hatayda yeni mektepler

Hatayd anbidirildiğine göre; Hatay iktisadiyatını kurmak üzere bir anonim şirket teşkil olunmuştur.

Devlet reisi Bay Tayfur Sökmen de bu şirkete hissedar yazılmıştır.

Diğer taraftan Antakya'da Türk ve Arab erkek liselerinin olduğu gibi kalması, Beylan ve Kırıkhan da bu ders yılından itibaren birer orta mekteb açılması kararlaştırılmıştır.

Beylandaki mektebe; albay şükrü Kanatlı'nın ismi verilmiştir.

Berlinde iki idam

Dün cabah Berlinde kafaları balta ile kesilmek suretile 2 casus idam olunmuştur. Bunlardan biri Sarlı ve evli 39 yaşında Katerina isminde bir kadındır.

Diğeri de Ludvig namında bir erkektir.

Komiserin gözü Önünde olur mu ya?

Azılı kadın mahkemeye verildi

Evvelce kocasını dövmekten mahkûm edilmiş olan Zeynep isminde sabıkalı bir kadın, evvelki gün Tahtakalede komşusu Refik ile karısına tecavüz etmiştir.

Bunun için karakola götürülen Zeynep karakolda komiserin masasının üstünde bulunan tampion Refiğin başına atmıştır. Adliye verilen Zeynep üçüncü asliye ceza mahkemesinde tevki edilmmiştir.

Bedava Gezmek istemiş

Fakat yakayı ele verdi

Sırrı isminde biri evvelki gece Taksimde Cerman isminde birinin otomobili binerek Şişliye gitmiş, bir müddet bir gazinoda oturduktan sonra aynı otomobil ile Taksime dönmüştür. Sırrı Taksime gelince, şoföre tekrar Şişliye çekmesini söylemiştir. Otomobil Şişlide karanklı bir sokaktan geçerken Sırrı otomobilden atlayarak kaçmak istemiş, fakat şoför kendisini yakalayarak Pangaltı polis merkezine götürmüştür. Sırrı karakolda bekçi Ömeri de tahrik etmiştir. Dün adliye verilen Sırrı 4 üncü asliye ceza mahkemesinde sorgusu yapıldıktan sonra tevki edilmmiştir.

★ Ankara tıp kongresinin tarihi 16 teşrinievvelde tebdil olunmuştur.

GÜNÜNE GÖRE...

Sokak mı? Garaj mı?
MAHMUD YESARİ

Tarlabası caddesine müvazi, iki dar sokak vardır: Biri Hüseyinaga, öbürü Pire Mehmet!

Bu iki dar sokak, deve kuşuna benzer: kâh garajlık eder, kâh sokak hizmetini görür.

Bu iki sokağın, açık hava garajı olmasının sebep ve hikmeti de şudur: Bu sokaklara amut Kırmızı sokağında, bir «camurluk tamircisi» vardır. Eskiden kömürü dükkânı olan bu tamirhane, küçük ve dardır. İçine iki otomobil giremez. Halbuki camurluklarını ezen arabalar, tamirhanenin önünde durup, eaddeden görülen sokağı kapatamazlar. Bunun için, Hüseyinaga ve Pire Mehmet sokaklarına çekilirler. Ve tamir başlar.

Bu camurluk tamirinin kata şişiren, sinir bozan, uyku kaçıran, taktakları, sabahın sekizinden akşamın yedisine kadar, hemen hemen durmamacaşıya devam eder.

Tamirhanenin faaliyetine kulaklarımızı tıkayalım; fakat nöbet bekliyen otomobillerin sokak içlerinde tamir edilmeleri doğru mu?

Tamire gelen, nöbet bekliyen otomobillerin manevraları yüzünden, bu iki sokakta kaldırım kalmamış gibidir; sokağın taşları da baştan başa sökülüştür. Yağış havalarda, bu iki sokaktan geçmek, gölde yüzmekle müsavidir.

Belediyeden ricam şu: Tamirhaneye dokunmayın. Herkes, bir yüzden ekmeğini çıkaracak. Fakat, kış bastırmadan, bu iki talihsiz sokak, biraz tamir görsün! görsün!

Numan Menemenci oğluna ameliyat yapıldı

Hariçie Vekâleti umumi kâtibi Bay Numan Rifat Menemenci oğluna Cerrahpaşa hastanesinde küçük bir ameliyat yapılmıştır.

Bay Numan Rifat Menemenci -ciğünun sıhhi vaziyeti iyidir.

Diğer taraftan mumaleylehin riyaset ettiği Türk - İtalyan ticaret anlaşması müzakerelerine Ankara'da devam olunması kararlaştırılmıştır.

Alman elçiliğinin bir daveti

Almanya İktisat Nazırı Bay Dr. Valter Funk'un Ankarayı ziyareti münasebetile önümüzdeki cumartesi günü saat on yedide Ankaradaki Almanya Büyük Elçiliğine matbuat erkânına mahsus olarak bir çay ziyafeti tertib olunmuştur.

Bu çaya Ankaradaki matbuat mümessilleri davetli bulundukları gibi İstanbul matbaatı mümessillerinin de davetli oldukları Büyük Elçilikten Basın Kurumu Başkanlığına bildirilmiştir.

Birimizin derdi Hepimizin derdi Bu ağaçlara günah değil mi?

Kınaladada oturan bir okuyumuz, Adadaki ağaçların bakımsızlığından dolayı birer birer mahvolduğunu görmüş, bize şu mektubu göndermiştir:

«Kınaladada Akasya caddesinde 25 - 30 senedenberi emek verilmiş, yetişmiş, esen ağacı kıl olan bu adanın manzarasını teşkil eden o güzelim kestane ağaçları bir makine yüzünden mahvolmakta olup simsiyah kömür kesilmiştir. Hükümet ağaç yetiştirmek için binlerce lira masraf edip ve müsaadesiz ağaç kestirmedeği halde 15 - 20 ağacın kurumasına sebebiyet verene acaba bir cesarı yok mu?»

Karimizin bu pek yerinde olan şikâyetinden dolayı biz de alâkadar makamların nazarı dikkatlerini celbederiz

Sultan Aziz Ve gözdeleleri

SON TELGRAF'tan Yazan: M. Sami KARAYEL
Tarihî tefrihası No. 115

Herkes farkındaydı: padişah Dilşad'ı seviyordu!

— Efendimiz, Dilşad, olduğu gibi getirdim... Sirtında bir tülün başka birşey yok... İntizar bu yurnamanız için iradelerinizi yerine getirmiş bulundum. Ferman efendimizindir.

Sultan Aziz; Arzi Niyazın bu sözleri üzerine gülecek: — Gene kimbilir neler yapmak istiyorsun? Ziyarı yok... Gelsin görelim...

Dilşad; kapıda dinliyordu. Pa-

lip durdu.

Sultan Aziz, mat güzeli bu halde görünce; büyük bir aksûlâme lin âsâbına verdiği tesirle lâm emi demiyecek bir hal ve tavırla olduğu yerde mihlanıp kala kaldi.

aşağı seyrettikten sonra; gülecek: — Dilşad; nasılsın? Sana, iyi baktılar mı? Hiç şüphe etmem, ustam, seni kollamıştır.

— Ne o, sesin çıkmıyor... Bir arzun var mı yoksa?

— Efendimizin sağlığından başka ne arzum olabilir... Saye şahanelerinde istirahatim berke-maldir.

— Ha, şöyle... Belli, keyfin yerinde...

— Ustamı severim, ona, emniyetim vardır. Sana da teveccühüm olduğumu bil...

Mağrur olan Padişahın ağzın-

dan bu iltifatlar kolay, kolay çıkmazdı.

Fakat; Sultan Aziz, mat güzele candan ve ruhtan bağlanmıştı. Bu kız onu çileden çıkarmıştı.

Mat güzel, efendisinin iltifatına karşı; ayak öperek, dua etti. Arzi Niyaz, şaşırılmıştı. Padişahın bu suretle iltifatı görülmemiş birşeydi. Demek; Dilşada herşeyin fevkinde gönlünü kaptırmıştı.

Lâkin; bu kıza da gönül verilmez miydi? Hakikaten uğuruna can fedâ edilebilecek bir dilberdi.

Demek; Küçüksü mesiresinde olduğu gibi, bu akşam da getirdiği dilberleri efendisine takdim etmek fırsatına nail olamıyacaktı.

Sultan Aziz; ustasma dönerek; — Arzi Niyaz; söyle! Fahriye, Harem bahçesine çıkacağım... Ma-

beyn daîresinde mukayyet ol-

sun... Arzi Niyaz iradeyi tebliğ için

huzurdan ayrıldı, Mabeyn kapısına giderek nöbet bekliyen Fahri Beye emir tebliğ etti.

Mat güzel, efendisile başbaşa kalmıştı.

Sultan Aziz, ayakta duran göz desine: — Şöyle yanıma gel... Hem çok yakın gel...

Diye çağırdı. Dilşad, efendisinin yanına sallana sallana gitti. Efendisinin dizlerine baldırlarını Efendisinin dizlerine başını hafifçe yasladı.

Dilşad; efendisinin dizinde akla gelmedik fetanlıklar yapıyordu. Oturduğu yerden, ince belini bükerek, göğsünü ileri verip efendisnin gözlerine gözlerini çengelliye rek bütün şehvetiyle bakiyordu.

Sultan Aziz; büsbütün çileden çıktı. Arzi Niyaz da bir bahane ile başından savmıştı. Artık, usta irade edilmedikçe içeri giremezdi.

Padişah; saatlerce gözdesile baş

başına kaldı. Yemek zamanı geçmiş, yatısı namazı yaklaşmıştı.

Zavallı Arzi Niyaz nöbet bekliyordu. Neden sonra; efendisinin sesi işitildi:

— Kim var orada?..

Arzi Niyaz, içeri girdi. Padişah irade ediyordu:

— Bahçe hazırlandı mı? Orada yemek yiyecek mi? Sofrayı da kameryeye hazırlayınız...

Mat güzel, Arzi Niyaz içeri girdiği zaman Padişahın ayaklarının altında serili ipek bir Acem halısının üzerine boylu boyunca uzanmış, uryan bir halde yatıyordu. Yü zü kıpkırmızı olmuş, omuzları be relenmiş, saçları darmadağın idi...

Arzi Niyaz aldığı emri yerine getirmek üzere çıktı. Biraz sonra; herşey hazır.

Padişah; bahçeye inecekti. Dilşad, yorgun, bitkin bir halde da ha hâlâ olduğu yerde yatıyordu.

Padişah; Jursını alamamış, iki

(Devamı var)

ALMANYA ve DEMİR

6,000,000 işsize iş bulmakta güçlük çekmedi; çünkü iş vesaire vardı.

Berlinin politikası bundan sonra hangi yoldan nereye doğru gidecek diye düşünürken şunu göz önünden ayırmamak icab ediyor:

Almanya silâhlanırken yeni bir takım ihtiyaçlar karşısındadır!..

Almanyanın siyasi muvaffakiyetlerinden çok bahsedildi. İktisadi vaziyetine dair söz söylemek sırası geliyor. Onun için bir İngiliz gazetesinin Almanyanın iktisadi bakımından ne halde olduğuna dair tetkikat yaptırarak elde ettiği malumatı burada hulâsa etmek faydasız olmayacak.

Deyli Ekspres'de görülen bu malumata göre Almanya bugün beş altı sene evvelkine göre daha iyi bir haldedir. Hitler idaresi 933 te iş başına gelmişti. O zamanki hal ile bugünkü arasındaki fark büyüktür. Yeni yollar, yeni binalar, yeni inşaat, yeni silâh... hulâsa birçok yenilikler yapıyor ve para sarfediliyor. Hitler idaresi iş başına geldiği zaman Almanya da 6,000,000 işsiz vardı. Bunların hepsi de erbab işçilerdi.

1— Bunlara iş göstermek lâzımdı;

2— Zaten evvelce getirilmiş, biriktirilmiş birçok mevaddı iptidaiye vardı: Demir, çelik, bakır, kömür gibi elzem olan maddeler, mevcut duruyordu;

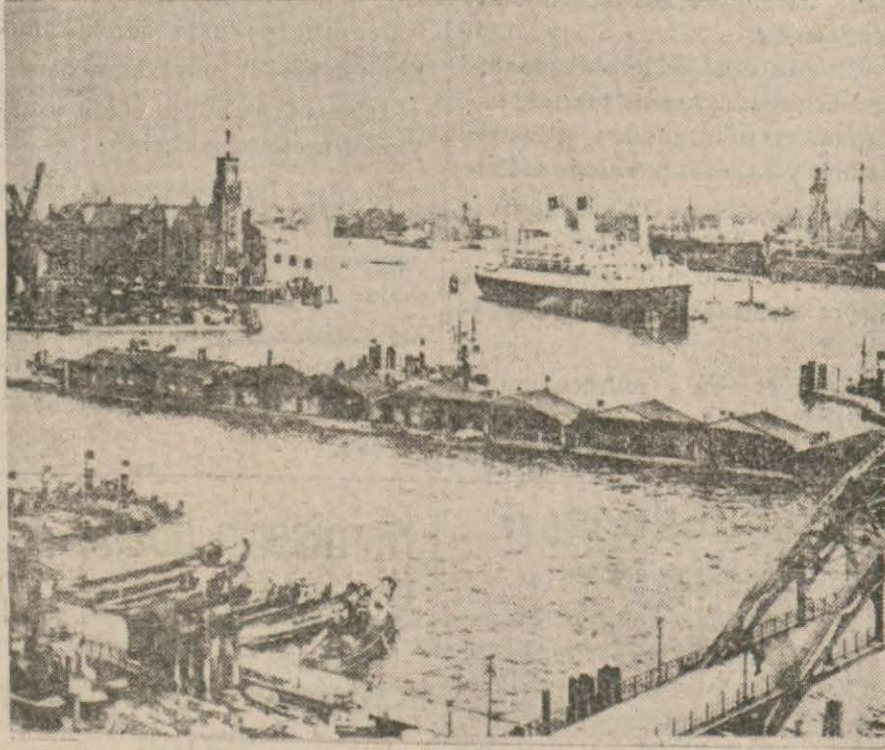
3— Fakat Hitler idaresi gelinceye kadar ortadaki işsiz işçilere iş gösterebilmek için bu mevaddı iptidaiyeyi ortaya koyup faaliyeti tamim etmek cihetine gidilmedi mi?

İşte Hitler idaresi 933 te iş başına

1— Yahudiler aleyhine 934 de başlayan ve devam eden hareket;
2— Almanyada katolik kilisesi aleyhine girişilen hareket.
Gerek Yahudiler ve gerek kato-

lan yani çalışmaya bağlı olan şeylerde alınan neticeden Almanlar memnundur.

Sonra Almanlar şunu da sakladılar (Devamı 6 ncı sahifede)

likler dünya piyasasında Alman mallarını almamak ve aldurmamak için çalışmışlardır.

Halbuki Almanyaya haricden getirilecek yiyecek maddeleri ve demir, çelik, bakır, kömür ve sair için ecnebi parası yetiştir-

şına gelince bunu yapmağa muvaffak olmuştur.

Burada kaydedilecek nokta mevcut malzemenin evvelden hazırlanıp yığılması, beklemesidir. İşsizler faaliyete geçince bunlara daha çok yiyecek, giyecek vermek lâzım geldi.

6,000,000 adam herşey istiyordu. Yiyecek, giyecekten başka radyo, otomobil, bisiklet, fotoğraf makinesi gibi.

Bunlar da vardı. Lâkin bir müddet sonra Almanya fabrikalarında işler fikrinin yerine haricden mevaddı iptidaiye getirmeye mecbur kalmış, yiyecek de getirmişti.

Şimdi bütün mesele bu 6,000,000 işçinin faaliyetinden alınan netinin beklendiği gibi çıkıp çıkması üzerinde dönüyor. Almanya da büyük bir faaliyet başlamış, devam ediyor. 6,000,000 işsize iş bulunarak birçok eşya yapılmakta ve harice gönderilmektedir. Haricden Almanyaya para giriyor. Bu da çok iyidir. Fakat Almanya mevaddı iptidaiye için harice para vermek mecburiyetindedir. Kendisinde olmayan ham maddeleri dışarıdan alıyor. Böyle en lâzımlı maddeleri dışarıdan almaya harice yolladığı eşyadan büyük bir kâr temin edemiyordu. Sonra Almanyanın ihracat eşyasını yabancı piyasalarda satmakta zorluk çektiği zamanlar geldi. Ya yabancı memleketler piyasasında Alman eşyasının satılmasındaki zorluklar Deyli Ekspresin yazdığına göre şunlardan ileri geliyordu:

Genç erkekte bir kımdanış, merak:

— Kocası var mı?

— Var.. Fakat, çok mıymıntı bir şey. Bilmem ki, Nimet Hanımefendi de onun nesini sevmiş...

— Severek mi evlenmiş?

— Evet!

— Ya?!

Ve.. teessüfün tekrerrü, dudakların buruşuşu:

Tuhaf şey!

Üçüncü otomobilde:

Yalnızlar.

İki hanım:

— Hanımefendi!

Tabir bu...

Biri nimet!

Biri misafiri,

Şadan Hanımefendi:

Nimet:

— Ben sizi konağa bırakırım...

Dedi, kendi otomobiliyle aldı. Onu, Boyacıköyünde bırakacak, kendi de «Bebek» e inecek. İkisi de durgun ve yorgun! Dans yorgunluğu, heyecan yorgunluğu, şampanya.. bal.. kokteyl.. likör yorgunluğu. Bunların yorgunluğu!

Şadan Hanımefendi sordu:

— Bu akşam çaya gideceksiniz değil mi?

Tıbbi kuşlar Gibi ... Yuvada Oturuyor!.

Aveyronun küçük bir köyün - de fakir bir kadın, bir ağacın dalları arasına yaptığı bir yuva (!) da oturmağa başlamıştır.

Bir diğer kadın da kocaman bir ihlamur ağacının gövdesindeki kovukda ikamet etmektedir. Ağacın çevresi 18 metredir. Kadın, buraya küçük bir karyola, bir gaz ocağı, bir hayli de eşya koymuş, rahat rahat oturuyormuş.

Ne âlâ! Ne ev sahibi, ne de kira derdi var...

Gözü görmiyen aktör

Son günlerde Londrada (Journey's End) adlı bir piyes oynanmaya başlamıştır. Bu piyesin başrolünü yapan artist, halkın en çok sevdiği E. B. Grift'dir.

Bu artist geçenlerde gözlerine bir hastalık arız ve görmez olmuş. Fakat, yine vazifesini yapıyormuş.

Grifte, eşyaların ve artistlerin bulundukları yerleri tayin için bir kere prova yapmak kâfi geliyormuş ve seyircilerden hiçbir kimse, gözlerinin görmediğinin farkında olmuyormuş...

SULH PERİSİ

68 sene içinde yedi defa korku geçirdi!.

Almanya ile Fransa, 1870 ten 1938 e kadar olan devre içinde iki defa harbetmişlerdir. Fakat yine bu uzun zaman içinde, Südetler meselesi de dahil olduğu halde yedi defa iki tarafın mülki ve askerî idareleri, genelkurmayları «etikte» durmuşlar, şifreli tel - graflar mesafeleri aşmış, sefer - berlik emirlerinin verilmesine razı kalmış ve harb «mukadder» telâkki olunmuştur.

Umumi Harb, birisinin dediği gibi, «ihtirasların kazaen boşan - masının» neticesinden değil, harbe giren memleketler zimamdarlarının tehlike karşısında şaşkınlığa düşmeleri yüzünden patlak vermiştir.

Almanya ile Fransa arasında geçen 7 defalık harb hazırlığının sonuncusu olan Südet meselesi - nin hulâsası şudur:

Versay muahedesi mucibince bir Tampon - devlet olarak kurulan Çekoslovakyanın Almanya ve Avusturya ile müşterek olan hudud muntakasında, Südet Almanları oturmaktadırlar. Bu Almanlar, Hitlerin Almanyada iktidara geçişinden sonra aralarında spor ve gençlik organizasyonları

kurdular. Bunların başına da Konrad Henlayn adında bir jimnastik muallimi geçti. Bu teşekküller, aynı zamanda siyasetle de uğraşıyorlar, Çekoslovakya'yı teşkil eden birçok ekalliyetler arasında kendi haklarını müdafaaya çalışıyorlardı. Fakat şubatta ani bir hâdise oldu: Almanya Avusturyayı ilhak etti. Bu suretle, Südetlerle meskün muntakalar, tamamen Alman hududlarına bitişik bir hale girmiş bulunuyordu. Südetler önce, kendilerine birçok haklar verilmesini istediler. Fakat Çek hükümeti ile Henlayn arasında yapılan müzakereler a - kim kaldı. Tehlikeyi sezen ve sulhun korunmasına büyük bir ehemmiyet veren İngiltere, Lord Runsimanın reisliğinde bir heyeti, iki tarafı uzlaştırmak üzere, Praga gönderdi. Fakat ağustostan itibaren de Almanya, manevralar dolayısıyla olduğunu söylediği büyük askerî hazırlıklara başlamıştı. Bir taraftan da Südet arazisinde kargaşalıklar eksik olmuyordu. Ağustos nihayetinde vaziyet daha ziyade gerginleşti. 14 eylülde bu gerginlik en hâd safhasına girdi. (Devamı 6 ncı sahifede)

HİKÂYE

Saadetimi yıkan göz

Yazan: Sedat Nazmi AKPINAR

(Dünkü sayıdan devam)
Ameliyat odası baş döndürücü bir koku ile dolmuştu. Doktor işi - ni bitirmiş ellerini yıkıyordu. Ken-

— Evet kızım. Ameliyat mu - vaffakiyetle bitti. Yalnız on gün kadar gözleri kapalı kalacak sonra da tedricen açacak. Çünkü ziya

dine yardım eden asistan ve hasta bakıcılara birçok talimatlar veriyordu. Nihayet ameliyat olan hastayı ameliyat masasından dik - katli hareketlerle kaldırdılar. Te - kerleklili bir sediyeye koyarak ya - vaş yavaş odadan çıkardılar.

Dakikalarını asırlar kadar u - zun bunalıcı üzüntülerle geçiren genç kız açılan kapıdan çıkan sediyeye kapandı. Fakat hasta bakıcılar mâni oldular.

— Rica ederim hanım. Daha hastamız baygın. Hem birkaç gün konuşmaması lâzım. Vücudü çok zayıf düştü.

Genç kız istemiyerek kapandığı sediyeden uzaklaştı. Sonra delice ameliyat odasına girdi. Henüz çıkmayan doktora koştu, ellerine sarıldı:

— Rica ederim doktor benden hiçbir şey saklamayın. Gözleri görecektir değil mi?

ile birdenbire temas belki bir zarar yapabilir. Fakat göreceğine eminim.

Genç kız şimdi elindeki küçük mendille gözlerini kuruluyordu. O kadar mes'uddu ki o an sevdiginin gözlerinin açıldığını düşündüğü an. Fakat sonra kurulamış olduğu gözlerini tekrar bir yaş ıslattı. Demek artık o görecekti. Görecekti. Hem bu bakışlar onun bütün saadetini yıkacaktı. Dü - gündü. Hayatta herkes mes'ud olsa idi saadeti ne kıymeti olacaktı. Birçok kimseler böyle bedbaht olacaktı ki mes'ud olanlar ızdırab çekenleri görerek saadetlerini anlıyacaktı. Hasta - neden ağır adımlarla uzaklaştı.

Şimdi evdeyalınız. Her gün bahçede Rauf ile dolayıştı yerlerde geziyor. Mazinin o nice tatlı veya acı olan har safhasını bir sinema

şeridi gibi gözlerinin önünde sıralıyor. Bazan ağlamaktan kızaran gözlerine mazide bulduğu küçük küçük saadet benekleri bir sevinç ışığı dolduruyor. Fakat bu çok sürmüyor, yerini yine göz yaşının donuk perdesi kaplıyor.

Bazı günler çam ağaçlarının altına gider Talâtın sevgisini itiraf ettiği günü heyecanı tekrar tekrar yaşar ve kendine kucak açar bu saadet mefhumunu yıkan varlığına lânet ederdi. Eğer böyle olmaması olsaydı kimbilir ömür - lerinin sonuna kadar ne tatlı anılar yaşıyacaktı ve beraberce yürüdükleri hayat yolunda ne kadar mes'ud olacaktı. Kimbilir bu çiçeklerle süslenmiş bahçenin çakıl taşı yolu onlara mehtabı gecelerde yol gösterecek aşklarını birbirlerine itiraf ettikleri çamların altı onlara ebediyen sevgilerini söyleyecek bir yuva olacaktı. Ah yarabim diyordu. Böyle olabilecek saadeti düşünün sonra hepsinin birer hayal olduğunu düşünerek o güzel, tatlı anıların rüyasından uyanmak ne kadar acı oluyor.

Hastaneden haber gelmişti. Rauf Lemanı istiyordu. Genç kadın giyindi gitti. Kalbini üzüntüler parçalayacaktı sanki. Ya gözleri açılırsa ise ya beni görürse diye hastaneye geldi. Raufun odasına gitmeden baş hemşireye uğradı.

— Hemşire hanım hastanın gözlerini açtınız mı?

— Hayır kızım henüz açılmadı. Fakat üç gün sonra açılacak.

Demek üç gün kalmıştı. Her şeyin mahvolmasına.

Yürüdü. Odanın kapısında elleriyle bağıra bağıra haye - canını zaptetmeğe çalıştı. İçeri girdi. Hasta hafif bir sesle:

— Leman sen mi geldin dedi.

— Benim Rauf ben geldim canım.

— Ah Leman seni kaç gündür görmek istiyordum. Bilsen sana kadar hasretim ki hele sesini duymağın o kadar özledim ki.

— İşte geldim canım.. Eğer se-

(Devamı 7 inci sahifede)

Bu akşam **MELEK** sinemasında

Güzele Doyamıyacağınız, Hatırasını senelerce unutamiyacağınız bir şaheser başlıyor

SİNEMANIN BİR HARİKASI

Tatlı sesin - Nefis renklerin - İlâhi güzelliklerin birleşmesiyle vücud bulan

ŞAHANE ÇILGINLIKLAR

(GOLDWYN - FOLLIES)

United artist şirketinin 3.000.000 dolar sarfiyle yarattığı hakiki sinema şaheseri Nefis - eğlenceli bir mevzu içinde görülmemiş - duyulmamış güzellikler Amerikanın meşhur Metropolitan artistlerinin iştirakiyle TRAVIATA operasının en güzel parçaları

Biletleri evvelden aldınız. Tel: 40868

MÜNHTE ÇEMBERLAYN - DALADIER - MUSSOLINI - HITLER MÜLAKATI

FİLMİ ŞEHİRİMİZE TAYYARE İLE GELMİŞTİR. Konferansın bütün sahneleri en ince teferrüatına kadar gösterilmiştir.

Bu akşam **SARAY** sinemasında programa ilâve edilecektir.

IZTIRAB ÇOCUĞU

Edebi Roman No. 124

— Bilmemki?..

— A.. A.. Neden?.

— Çok yorgunum!

— Vallahi olmaz. Ayıb! Güşeren Hanımefendiye söz verdik!

—

— Refik Beyefendi neredeydi bu gece?.

— Aman hanım efendicğim, biktım ondan! Çekilir şey değil. Öyle rahatına düşkün ki.. Buraya gelmek için bin türlü bahane buldu. Şimdi evde mutlaka uyuyordu. Eğer benim zorum ve korkum olmasa mıymıntılıktan yakasını kurtarıp da bir gün bile kitaplarının başından ayrılmıyacak!

Bu cevbdan sonra, Nimet bir saniye daldı. Refik,

fiki gözlerinin önüne getirdi, tahayyül etti: Refik akşam akşam Galatadaki handan çıkıyor, doğru konağa geliyor, kendi kendine salonda biraz do - laşıyor,

— Ah Nimet gezmekten ve eğlenmekten ne zaman baş kaldıracaksın?.

Diyor, kendi odasına geçiyor, gözleri mütemadiyen çok sevdiği Nimeti arıyor, sonra yemeğe iniyor ve... uyuyor! Bu saatte henüz uyanmamıştır, kışkac rüyalar görmekte!

Bilse ki, bütün bu tahayyülât kendi kuruntusudur. Refik evde değil, Nadi ile başbaşa dertleşmektedir. Muhakkak çıldırır. Çıldırmasa bile hid - detinden kıyameti koparır.

Refik, hakikaten bu sanilerde Nadiyi dinle - mekte devam etmektedir. Belki de Nimetten çok sonra konağa gidecektir!

— 3 —

— Refik, bu işte sakın bir dalavere olma - sıl! Dalavere, dalavere! Ne dalaveresi? Niçin? Nadi - sil dalavere olabilir? Mızrak hiç quvala sığar mı? Nadide bu sözü nereden çıkardı, söyledi?

Her halde yanlış bir hüküm, geliş güzel bir söz. Hiç böyle dalavere olur mu? Buna imkân var mı? Ferhundenin hivanetini kendi elile bulmuş gibi bul - mıyor mu?

İlkşüphe, İlk ihbar, İlk aranamak,

Ve.. vesvese ile geçen günler: Haydi bunlar için dalavere, tezyir, kasid den - leilsin. Nitekim, kendi de böyle söylemişti. Fakat sonradan öyle mi oldu ya?

Aşkının resimlerini, deste deste mektublarını bütün her şeyi kendi elile bulmadı, kendi elile ay - rı dolabın içinden çıkarmadı, kendi elile Ferhundenin yüzüne çarpmadı mı? Bunlar da mı dalavere idi, bunlar da mı desise ve hile idi. Sonra, hapis - neye gelme bozanma mektubuna, aşkile başbaşa - kilen resme kim?

(Devamı var)

Ev-Apartıman-Pansiyon

Yeni kübik apartımanlar, acaba uydurma apartımanlardan daha sıhhi ve daha kullanışlı mı? Hayır!

Yazan: **MAHMUD YESARİ**

Eskiden «ev», başlı başına bir müessese idi. Evin, bahçesi, kümesi, tarçası, bodrumu, yalnız o «ev halkı» na aitti.

İhtimal ve iktisadi zaruretlar, bu «eski ev teşkilatı» nı yavaş yavaş, tamamiyle ortadan kaldırıyor. Dört, beş «nüfus» lu bir ailenin rahat rahat, ferah ferah oturduğu evlerimizde, şimdi, dört, beş «nüfuslu», dört beş aile yaşıyor. Eskilerin «nohut oda, bakla sofa»

larında «kiralık ev» levhaları görürüz. Hep «kiralık kat», «kiralık oda»!

Bu eski evlerin, ne kadar tamir görseler, günleri sayılı. Birkaç sene sonra, çökecekler, yıkılacaklar ve yerlerine, yeni apartımanlar yapılacak.

Yeni kübik apartımanlar, acaba uydurma apartımanlardan daha sıhhi, daha kullanışlı mı?

Bunun en kısa, en kestirme ve

en doğru cevabı; koskoca bir: Hayır! dir.

Büyük, lüks apartımanlarda bile, oda, daire kazanmak için, akla gelmedik acaiplikler yapılmış, yapılmaktadır. Fakat «acaiplik» kelimesile ifade edilemeyecek bir «felâket» var: Bodrum katları!

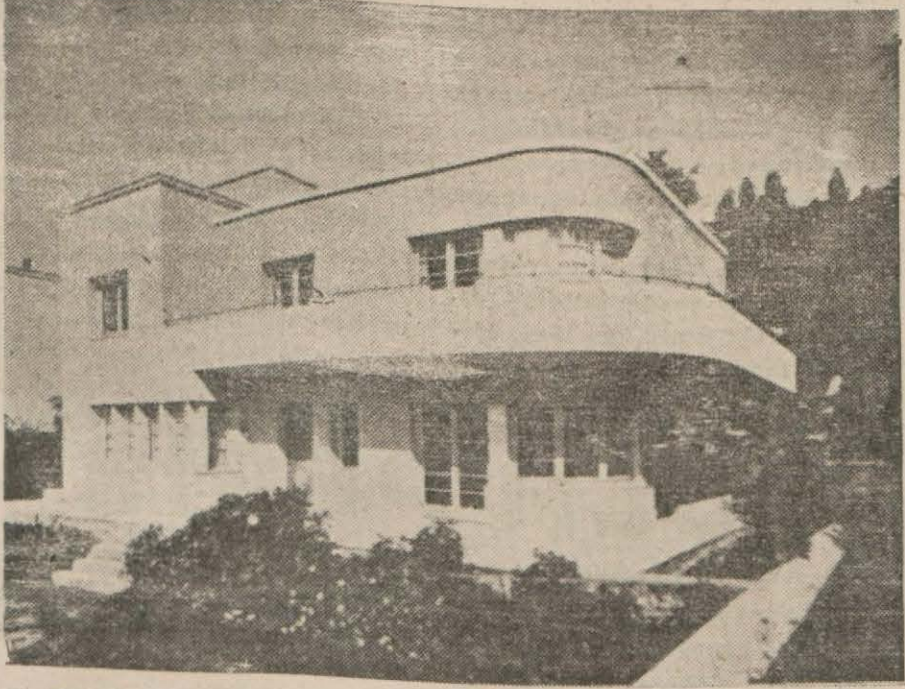
Bir arkadaş, apartıman arıyordu. Yeni, lüks, kübik apartımanların birçoğunu gezdik. Mahzen den beter küf kokan, bodrumdan daha karanlık, daha nemli, basık tavanlı, «zemin kat daire» (!) lerde yaşamak, bir felâkettir.

Çocuklu aileler, odalarda ne yaparlar? Apartıman, ancak sokak tarafından hava alıyor, arka taraf, tamamiyle sağırdı. Sokak tarafındaki pencereyi açarsanız, yazın toza, kışın zifosa boğulursunuz.

Eskiden odunluk, kömürlük, hamam, hırdavat deposu olarak kullanılan yerlerde, şimdi modern, lüks «apartıman daireleri» yapılıyor.

Ev sahipleri, kârlarını düşününce bilirler. Döşemeleri tutanların canlarına kırmaları var, demekten başka birşey söylemeyeceğim.

MAHMUD YESARİ

dedikleri, küçücük iki katlı evler bile, «apartıman» oldular.

Apartıman hayatı, kolaya mı, yoksa ucuza mı geliyor? Bunun üstünde kafa yormadım. Fakat aynı kat üzerinde, iki üç oda için de, ilişik tıksık yaşayan insanların sıhhatlerinden kaybettikleri ve hayatlarına çok pahalıya mal olduğu muhakkak.

Eski konakların, «mektep» olmaları, «pansiyon» oluyorlar. Bu «pansiyon hayatı», uydurma apartıman hayatından daha fecidir.

Her ev, apartıman şekline konulabilir mi? Her ev, pansiyon olarak kullanılabilir mi? Bunun, her halde birtakım şartlara tâbi olması lâzımgelceğini zannediyorum.

Bu, uydurma apartımanlarla pansiyonların, umumî ahlâk üzerinde muzır tesirleri de gözönünde tutulmalıdır. Bazen küçük vakalar, bazan da kanlı hâdiseler şeklinde görüp duyduğumuz faciaların çoğu, bu karışık yaşama tarzının doğurduğu neticelerdir. Mevzuumuzun dışında olduğu için bu nokta üzerinde fazla durmayalım.

Eyden bozma apartımanların ekserisi, zorla apartıman haline konulmuştur. Her kattaki merdiven sahanlıkları, apartıman daireleri bölmeleri zaruretile daralmış, merdivenlerden inip çıkmak güçleşmiştir.

İşin en acıklı tarafı, bu merdivenlerin, tahta olmasıdır. Alt kat ta bir yangın çıksa, üst katlardakilerin kurtulmaları imkânsız gibidir.

Günün muayyen saatlerinde yalnız pencere pervazları güneş gören, hattâ ancak karşıkı pencere camlarından vuran ışıkların aksile güneş alan, basık, havasız yerlerdeki evlerin apartıman ve pansiyon yapılmaları, umumî sıhhat namına, hiç de doğru birşey değildir.

Bir evin, tek ev olarak kiraya verilmesi ile kat kat kiraya verilmesi, elbette bir olamaz. Kat kat kiraya vermek daha kârlı. Ev sahiplerini, evlerini apartıman yapmağa hırslandıran budur. Kullanışlı olması da, hizmetçi derdi, «ev halkının» ekserisinin dışarıda çalışmak mecburiyetinde olmaları, bu uydurma apartımanları ki racısız bırakmamaktadır.

Artık, evlerin kapılarında, cam

Kıralın pehlivanı

Ne vazife görürmüştü?

Londra müzesi, 17 inci asır mamulâtından ve Dywoke ailesine aid zırh, kalkan gibi eslihayı satın almış ve salonların birinde teşhir etmiştir.

Bunlar Kral Jak'm devri saltanatında (Kral pehlivanı) olan Şarl Dywoke'nindir.

Bu memuriyet son asırda lâg-volunmuştur. Bakınız, Kral pehlivanının vazifesi neydi:

Kral pehlivanı, yeni bir hüküm dar tahta oturacağı gün tam herkes sofrada iken Westminster sarayına gelir, avlıya girer, atından iner. Büyük salondaki masanın üzerine demir eldivenleri atar. Yeni krala sadakat yemini etmek isteyenleri tutup boğacağını söylerdi. Tabii buna cesaret eden bulunmazdı. Merasim bittikten sonra demir eldivenlerini alır, bir kupa ile verilen şarabı, Kralın sıhhatine içir, ve geldiği gibi atına biner, giderdi. Kupayı da hatıra olarak beraber götürürdü.

Kupadan başka bir kese dolusu altın da verildiğini söylemeğe lüzum var mı?

Posta müteahhisi Bursada

Posta, Telgraf ve Telefon Umum Müdürlüğü müteahhisi Bay Valter, Bursada yapılacak olan yeni posta işleri etrafında tetkiklerde bulunmak üzere evvelki gün Bursaya gitmiştir.

Bir katil konuşuyor..!

Yaptıklarına nadim değilim. Ben iyi bir oyuncuyum Oynadım, kaybettim. Borcumu ödeyeceğim. kızımı himaye ediniz, sokaklara düşmesin.

Viejer avukatının yanına yaklaştı: Hayır! kimsesiz değildir. Ben varım, amcası... bundan böyle benim o kızmıdır.

Bu adamda öyle bir büyüklük, öyle vahşi bir gurur vardı ki bütün dinleyiciler sükût ediyolar ve hayretle bakıyorlardı. Bazı kim selerin cemiyet hayatında bu mevkie düşmeleri kabahat midir? Bu adam şüphesiz, bir canavardı. Mu zır, fakat kıymetsiz değildi.

Viejerar, celseyi dikkatle takip ediyordu. Şimdi artık şahitlerin dinlenmesine başlanmıştı. Bunların bazıı aleyhinde, bazıları da le

Müdafaa vekili ayağa kalktı:

— Viejer iyi bir ailenin evladıdır. Babası, kendisini memur yapmak istiyordu. Tahsil ve terbiye ettirdi. Fakat delikanlı, bir büro nun duvarları arasında yaşayacak fütrette değildi. Serbest, ruhlu idi. Maceralara atılmak istiyordu. İşte bu sebeple bir serseri oldu.

Viejer başını eğdi. O, isyan etmemişti. Bütün hayatını büroda geçirmiş, vazifesinden başka bir

ne?...

— On yedi sene evvel vatanımı terkettiğim zaman karım Pariste kalmıştı.

— Fakat, evli olmadığımı söylüyorlar.

— Siz her söylenen söze bakmayınız. Karımdan ayrıldığım vakt hâmile olduğumu bilmiyorum. Ben, Paristen ayrıldıktan se kiz ay sonra bir kız çocuk doğurmuş. Karım o sırada Peyerle beraber yaşamak mecburiyetinde kalmıştı. Algak herif! Karıma ve çocuğuma fena muamele ediyordu. Nihayet sokakta bıraktı. Karım sefaletle dayanamadı, öldü. İşte, yine tekrar ediyorum. Soyтары yı, bunun intikamını almak için öldürdüm. Fakat bir kızım olduğun u bilmiyordum. Hain herif, kaldırımın üzerinde can verirken: «Vieje, ölüyorum. Fakat ölmezden evvel sana birşey söylemek isterim. Senin bir kız çocuğun var. İsmi Madölen'dir...» dedi ve adresini de verdi.

hinde bulunuyorlardı.

— Viejerar, 1926 da bir dansözle beraber Şilide idiniz. Altın arayıcılarına iltihak için bu kadını terkettniz, değil mi?...

— Hayır!... Şilide değil, Miorda idim. O sene bir büda şef olarak çalışıyordum...

Viejerar, mahkemenin diğer cel selerinde de hazır bulundu. Artık adasına karşı kalbinde garip bir muhabbet hissetmeye başlamıştı. Onu, sankin küçük kardeşi imiş gibi seviyordu.

SON CELSE

O gün karar verilecekti. Viejerar maznundan daha ziyade heyecan içinde idi. Onu kurtarmak istiyordu. Fakat buna imkân yoktu.

şey düşünmeyen bir memur olmuştur.

Avukat müdafaasını bitirdi, sustu. Reis:

— Maznun, başka bir söyleyeceğin var mı?...

— Evet, Bay Reis... Yaptıklarım a nadim değilim. Ben iyi bir oyuncuyum. Oynadım, kaybettim. Borcumu ödeyeceğim. Fakat yüksek makamınızdan bir ricam var. Kendim için değil, kızım için.

Nasıl?... Kızı için mi?... Demek bir de kızı var!... Reis, jüri heyeti azaları, saminin hayretle birbirlerine bakıyorlardı.

— Evet, kızmı... On altı yaşında Madölen için...

— Peki, söyleyiniz. İsteyiniz

Tercümanlık rekorunu kim kırdı?

Münihteki tarihî toplantıda Alman tercümanı Dört dil ile konuşmak suretile sür'at ve muvaffakiyet gösterdi

İngiliz, Fransız, Alman ve İtalyan devlet adamları geçen gün Müniht'e toplanarak Avrupa sulhunun bozulmaması için konuşmuşlar, karar vermişler ve ayrılmışlardır. Müniht'e dört hükümet reisi arasında müzakereler olurken sokaklara biriken halk da bu tarihi müzakerelerin heyecanı içinde beklemişti. Mü-

ciye Nezaretinin resmi tercümanıdır. Vazifesi icabı olarak Her Hitler yabancı bir devlet adamı ile başbaşa kalacak uzun uzadıya görüşeceği zaman doktor Şimit de bulunmaktadı. İngiliz Başvekili ilk defa olarak Her Hitlerle görüşmek üzere geçen ayın on beşinde Almanyaya gittiği zaman doktor Şimit'in vazifesi bir kat daha ehemmiyet ve nezaket kesbetmişti. Çünkü İngiliz Başvekili ile Her Hitler yapayalnız konuşmuşlardır. İkisinin yanında ne Alman Hariciye Nazırı, ne de İngiliz sefiri bulunmuştur. Ne konuşulduğunu demek ki üçüncü olarak yalnız o konuşurmuş. Fakat fransızca, İtalyanca ve almanca bir birine süratle tercüme etmek - tedir. Onun için dörtler toplan - tısında doktor Şimit tarafından görülen vazife çok mühim olmuş - tur.

Sinyor Mussolini fransızca ve almanca iyi bilir ve iyi konuşur. İngiliz Başvekili de fransızca - yı iyi bilir ve iyi konuşur. Bu itibarla konuşmalar çok defa fransızca cereyan etmiş görünüyordu. O zaman doktor Şimit derhal tercüme ediyor. Her Hitler de bunu dinledikten sonra cevabı cevabı almanca veriyor. Yine tercüman Şimit bunu fransızca çeviriyor. Bununla beraber her taraf kendiliğ ile söyleyeceğini söylemekte serbestti. İngiliz Başvekili ingilizce söylediği zaman doktor Şimit orada idi. Fransız Başvekili fransızca olarak di - yeceğini dediği zaman yine doktor Şimit idare eder. İtalyan Başve - kilide almanca ve fransızca ye - rine kendi dilile diyeceğini dediği zaman yine doktor Şimit vardı!

Görülüyor ki böyle bir toplantıda resmi tercüman olmak işi öyle kolay değildir.

Doktor Şimit'in işi aynı zaman - da sürat istiyen bir ikt. Söylenen şeyi çevirmek için vakit geçme - mek lâzımdı. Bu Alman tercüman

her surette işinin eri olduğunu göstermiş.

Ondan sonra daktilolar geliyor... (Devamı 7 inci sahifede)

REKLÂM ve REKLÂMÇILIK!..

Amerikalılar reklâma niçin ehemmiyet verirler?..

Sintiya, balmumudan yapılmış bir mankenden başka bir şey değildir. Fakat kendisine aşk mektupları gönderenler sayısız!..

Newyork... Öğle ile saat üç a - rasında Park caddesinde dolaşan - lar ve nöbet bekleyen polisler, ya - ya kaldırımının yanında duran büyük bir otomobilin volanına bileklerinden bağlanmış bir kadın görüyorlar. Yolculardan birisi ka - dının bileklerini çözüyor, en ya - kın polis merkezine götürüyor.

Kadın başından geçeni anlatı - yor: Çok kışkanç bir adam olan nişanlısı, işine giderken kendi - sini hususî otomobilinin volanına bağlamış.. Öğleden saat üçe ka - dar kimse imdadına gelmemiş. Görenler omuzlarını silkerek ge - çip gitmişler. Bunun bir reklâm olduğunu zannetmişler, aldırma - mışlar...

Madam X... Newyorka vasil o - lup da oteleki odasına girince telefon çalması başlamış.

— Allo! Madam X?... Siz mi - siniz?... Safa geldiniz... Sizi ra - hatsız etmekten maksadım yeni gelen tilki kürklerinizi pek u - cuz bir fiatla sattığımı haber vermektir. Moğazamıza teşekkürinizi bekleriz...

Madam X... merak ediyor, otele telefoncusuna soruyor. Ve şu ce - vabı alıyor:

— Burada âdetidir. Yeni gelen müşterilere günde yüz defa tele -

fon ederler.

Sigortalı mısınız?... Amerikada

hemen herkes hyayat sigortasına (Devamı 7 inci sahifede)

Maznun bir an sustu. Sonra ta - lı ve yavaş bir sesle devam etti:

— Gittim, kızımı buldum. Tamamile bana benziyordu. Babası olduğumu söyledi. Ağlayarak boy numa sarıldı. Terzilik yapıyor - muş, işsiz kalmış. Biraz para ver - dim. Zavallı yavrucak!... Ona is - mimi vermek isterdim. Fakat bu vaziyette kabil değil... Ben mah - kûm olduktan sonra yine kimse - siz, parasız kalacak. ihtimal iş te bulamayacak, düşmesini istemi - yorum. Anlıyorsunuz ya... İşte, siz - den bircik ricam bu, kızımın meş - gul olunuz...

Dinleyicilerden birçokları göz - yaşlarını zaptedemediler. Jüri he - yeti azaları da teessürlerini gizle - yemiyorlardı. Reis:

— Pekâlâ, dedi. Merak etmeyin - iz, kendisini aceze yurduna gön - deririz...

Maznun bu sözü işitince yerin - den fırladı. Rengi mosmor ol - muştur.

— Hayır! Hayır!... İstemem, di - ye bağırdı. Aceze yurduna kapan - manızı istemem...

Sonra saminin arasında bulunan kızmı dönerek:

— İhtiyar musun Madölen. Sa - kın aceze yurduna gideyim de - me... İcap ederse ağıktan öl... Fa - kat hürriyetini feda etme!...

Bu sırada siyahlar giyinmiş genç ve güzel bir kızın huçkarak mah - keme salonundan dışarı çıktığı görüldü. Herkes birbirine:

— O, o!.. diyordu. Maznunun kıızı...

Müdafaa vekili arkasından koş - tu: (Devamı 6 inci sahifede)

Harb işçileri

(Birinci sahifeden devam)

şu suretle anlatılmaktadır: — Bugün şükranla kaydede - riz ki Türk dimağı ve Türk kolla - rila fenve san'at eserinin en ince ve hassas cihetlerle en ağır ve tehlikeli işlerini hiç kimseye mu - taç olmaksızın; keşfinde, inşasın - da, işletilmesinde, imalinde ve muhasebesinde melek ve ihtisas sahipleri yetiştirilmiş ve harb sa - nayii işlerini de bir meslek çerç - vesii dahiline almıştır.

Bu meslek ve ihtisas idame ve daha ziyade terakki ve inkiş - afile meslek erbabının bu hizme - te canla başla bağlanması için; ihtiyarlıyarak çalışmayacak bir hale gelecekleri, kazalara maruz kaldıkları hallerde devlet memur - larının hak vemenfaatlerinden ist - ifade etmeleri ve bunların da istikbal edişesinden kurtarı - lması her sahada eleman yetiş - tirilmek ve sefer vukuunda askeri fabrikalardan azami istifade tem - in etmek için şimdiden ehemmi - yetli tedbirler alarak elemanların müesseseye sıkı sıkıya bağlanma - larını temin için 2 hazine 926 da kurulan ve bugünkü ihtiyaçları karşılamayan sandığın iki kısma ayrılarak memur, usta, müstah - dem ve işçilerin aynı zamanda tekaüd hakkına malik olmaları ve

ölümleri halinde dul ve yetim - lerine maaş bağlanması suretile istikballelerinin temini için Devlet Demiryolları, Denizyolları ve A - kaky işletmeleri tekaüd sandıkları - nın umumi hükümleri 895 num - aralı kanunla telif edilmektedir.

Projenin esasları bu kere Mü - dafaai Milliye Vekâletinde alâ - kadarlar tarafından yeniden ka - rarlaştırılmış ve proje 46 madde olarak tesbit edilmiştir. Bu pro - jeye göre askeri fabrikalarda:

Kara kısmı tekaüd ve muave - net sandığı.

Deniz kısmı tenaüd ve muavenet sandığı.

Hava kısmı tekaüd ve muave - net sandığı.

Namlarile birer sandık teşkil o - lunacaktır.

Bu fabrikalarda çalışan memur - lar:

1: Muvakkat memurlarda; müs - tahdemler, subaylar ve askeri memurlar.

2: Daimi memur ve müstahdem - ler namile 2 kısma ayrılmışlardır.

Bu fabrikalarda çalışanlar has - talığa ve kazaya karşı da sigorta edileceklerdir.

Bu yeni proje Büyük Millet Meclisi açılır açılmaz meclise sev - kolunarak müzakere edilecek ve tatbikata geçilecektir.

Alman ve Südet çeteleri

(1 inci sahifeden devam)

- 2.— Çekoslovak ordusunda hizmet eden bü - tün Macar askerlerinin derhal terhis.
- 3.— Çekoslovakyanın Macarlarla meskün ki - şımlarında asayişin temini için müfreze - ler teşkil edilerek bunların muhtelit bir

kumanda heyetinin emrine verilmesi.

- 4.— Bir sembol mahiyetinde olmak üzere hu - duddaki şehirlerden ikisinin Macar kıt'a - ları tarafından işgalı.

Macar hükümeti müzakerelere Komarom'da 6 ilk teşrinde başlanmasını teklif etmiştir.

DÜNYAYI İDARE

Paris 5 (Hususî) — Fransız meclisi bugün de toplanacaktır. Hükümet ağılebi ihtimal bugün bilhassa millî müdafaai bakımın - dan geniş salâhiyet verilmesi hususunda meclisten dilekte bu - lunacaktır. Fransanın yaptığı kıs - mî seferberlik ve yüzde doksan beşe çıkan muharebe tehlikesi karşısındaki hazırlık denemesi ba - zı noksanları esaslı bir surette or - taya çıkarmış ve Fransayı teslimat ve millî müdafaai bakımından bazı yeni tedbirler alması sevk - etmiştir. Hükümetin alacağı geniş salâhiyet ile bu tedbirler derhal alınacak ve Fransanın hava, kara ve deniz müdafaası, âni seferberlik vaziyetlerinde müracaat edeceği vasıtalar tamamlanacaktır.

Askerî müdafaai tedbirlerle be - raber malî ve iktisadî tedbirler de alınacaktır.

Askerî müdafaai için yeni alı - nacak tedbirler etrafında fevka - lâde ketumiyet muhafaza olun - maktadır.

Londra da silâhlıyolar

Askerî tedbirlere bilhassa Fran - sıız ve İngiliz erkânıharbiyeleri müştereken lüzum göstermişler - dir. İngiltere de bu meydana ye - niden 1000 tayyare yaptırmayı ka - rarlaştırmıştır. Bu tayyareler en kısa zamanda ayarılacak ve ayrı - ca ordudaki eski tayyareler de değiştirilecektir.

Umumi vaziyet nereye gidiyor?

Paris 5 (Hususî) — Umumi si - yasî vaziyet Münih konferansının yatıştırdığı sınırlar içinde ve fe - yizli bir istikbal hazırlama ümid - leri arasında devam etmektedir. İngilterede muhalefetin tenkid ve hücumlarında daha ileri gitmi - yedeği temin edilmektedir. Fran - sada da yalnız komünistler ve müfrit solcular hükümetin ve Mü - nih konferansında varılan netice - nin aleyhindedirler.

Teraşşuh eden ve kuvvetli mem - balardan teyid edilen haberlere göre Hitler - Çemberlayn hususî mülâkâtında bilhassa Avrupa iş - lerinin İngiltere, Almanya, Fran - sa, İtalya arasında tedviri mey - zuu bahsolmuştur. Her hâdiseyi dört devlet arasında müzakere ve intac etmek esas addolunmuştur. Bunun neticesi olarak da Fransa ile İtalya arasındaki pürüzlerin halli ve diplomatik faaliyetin ia - desî ilk merhalede gelen işler a - rasında görüşülmüştür.

Fransa hükümeti Romaya bir büyük elçi göndermeyi, Londra hükümeti de İtalya ile evvelce ak - tedilip henüz tatbik mevkiine geçemiyen anlaşmayı tatbik sa - hasına çıkarmayı prensib itibarile kabul etmişlerdir.

Ancak müfrit solların kanaat - lerine ve İleriye sürdükleri kuv - vetli iddialara göre dünyayı dört devletin anlaşarak idare etmeleri - ne imkân yoktur. Çekoslovakya - nın feda edilmesi harbi büsbü - tün izale etmemiş, sadece geri - letmiştir. Devletler arasındaki ni - zalı hâdiseler o kadar çoktur ki bu nizaları yine ancak bir harb ortadan kaldırılabilecektir. Bunun içindir ki dünyayı idare etmek id - diasını şimdilik bir hayal say - maktan başka çare yoktur. Bil - hassa İtalya ile Fransa ve Alman - ya ile İngiltere arasında istikbali

ihata edecek ve asla telif edilemi - yecek olan mühim menfaat fark - ları vardır. İspanya davasını hal - letmek bile henüz en çetin mese - leler arasında'dır. Bütün bu nizalı hâdiselerin Avrupa havasını tek - rar bozması ve karşılıklı menfa - at ihtiraslarının en şiddetli şekli - ile ortaya çıkması kuvvetli ihti - maller dahilindedir.

FRANSIZ BAŞVEKİLİ İSTİFA İLE TEHDİT EDİYOR

Paris 5 (A.A.) — Saat 19.30 da toplanan parlâmentonun maliye encümeni salâhiyet lâyihasını tet - kik ettikten sonra maliye nazırı ve Başvekil tarafından yapılan beyanatı dinlemiştir. Encümen bundan sonra verilecek karardan evvel azanın mensub olduğu grup - larla istişare edebilmesi için cel - seyi tatil etmiştir.

Toplantıdan sonra encümenin bazı azası salâhiyetin hitam tari - hi hakkında bir anlaşmaya varı - labileceğini zannettiklerini beyan etmişlerdir. Toplantıda hazır bu - lunanların söylediklerine göre Başvekil Daladier salâhiyet lâyi - hasının bu gece kabul edilmesin - de ısrar etmiş ve bunu bir itimad meselesi yapacağını ve müzake - relerin talikine muvafakat et - mektense istifa etmeği tercih ede - ceğini tasrih eylemiştir.

Müzakereler esnasında Maliye Nazırı Marchandeau, eshamın tah - vilini bir mecburiyet şekline koy - mayacağını söylemiş, fakat Fran - sıız Bankasında altın stokuna tek - rar kıymet koyacağını ısrab et - miştir. Nazır şimdiki halde Fran - sıız Bankasının avans sayesinde yükseltme lüzum görmediğini ilâve eylemiştir.

İTALYAYA TEŞEKKÜR

Paris 5 (A.A.) — Meclis kori - dorlarında dolayan bazı sayılara göre Hariciye Nazırı Bone İtalya maslahatgüzârına, Alman - Çek buhranı esnasındaki tarzı hac - ketinden dolayı Musoliniye Fran - sıız parlâmentosu tarafından te - şekkür etmesini rica etmiştir.

DALADİENİN SON NUTKU VE İZAHİ

Paris 5 A.A.) — Meb'usan mec - lisinde Marşandonun vermiş ol - duğu izahattan sonra Daladier, bü - tün malî müşkülâtın yegâne ba - isî olan beynelmilîl buhranı hal - letmek için tahrik etmek tasav - vurunda bulunduğu Fransız e - nerjilerinin bir hamle yapacağını ümit etmekte olduğunu beyan et - miştir.

Başvekil, eshamın mecburî tah - viline ve sermayelerin kaçmasına sebebiyet vermiş olan kambyo - ların kontrolüne şiddetle muha - lif olduğunu söylemiştir. Yalnız altın stokuna yeniden kıymet tak - dir edilmesinin hükümetin ya - rıncı işlerinden biri olacağı mül - tealesindadır.

Daladier içtimai kanunlara kat - iyyen dokunmayacağını, fakat bu kanunların ancak herkesin sar - fedeceği gayret sayesinde beka bulabileceğini tasrih etmiştir.

Başvekil, millî istihsalın zarurî olan teyazüdünü temin için ame - le sınıfının vicdanına hitab etmiş - tir.

Daladier'nin nutkundan sonra meclis, tek maddeyi 78 reyeye karşı 331 reyile kabul etmiştir.

Almanya ve Demir

(4 üncü sahifeden devam)

miyorlar: Hiçbir gayret ve faali - yet esirgenmemekle beraber Al - manlar yiyeceklerini tamamen kendileri yetiştiremeyeceklerini resmen kabul etmişlerdir. Buna mukabil fenni vasıtalarla mür - aat ederek kısır olan topraktan azami derecede mahsul almak i - çin çalışıyorlardı. Fakat ne olsa toprak kısır bir halde bulunduğ - u bu çalışmanın da hududu vardır. İngiliz gazetesinin dedğine göre ise toprağın mahsul vermek hu - dudu ise artık kendini göstermiş - tir. Onun için ekilen arazinin sa - hası gitgide daralıyor.

Buna karşı Almanyanın nüf - su artmaktadır. 1933 de Alman - yanın nüfusu 66,000,000 iken 937 de 1,000,000 dan fazla artmıştır. Bu sene ise Avusturya da malûm şekilde Almanyaya geçince nüfus daha artmıştır. Halbuki Avustur - ya da yiyeceğini dışarıdan getiri - yordu. Bundan dolayı yiyecek me - selesi Almanya için mühim ol - makta devam ediyor.

Yapma olarak petrol, kauçuk ve saire tecrübeleri ise pahalıya mal olmaktadır. Petrol yapmak tecrübesi daha az muvaffakiyet göstermiştir.

Yakacak maddelerin temini bun - dan dolayı bir meseledir. Herşey - in motörle, makine ile olduğu bir yerde bu mesele kendini gös - termektedir. Halk için ucuz oto - mobil yapılmak için faaliyete ge - çilmiştir. İki üç sene sonra Alman -

yada böylece 7,000,000 otomobil yapılmış olacaktır. Bunlar için ise hep yakacak madde lâzımdır. Son ra en mühim olarak tayyareler için yakacak madde temini me - selesi gözden hiç uzak tutulma - maktadır. Almanyanın bilgi ve fen adamları tarafından birçok elzem şeylerin yerine konmak ü - zere bunların yapmalarını vücu - de getirmenin çaresi bulunduğu söylenmektedir. Meselâ pek lâ - zım olan kauçuk bu kabilendir. Fakat yapma kauçuk o kadar mas - rafli olmayormuş ki tabii olanı al - mak için verilen paranın 6 mis - lini yapma olanı vücu de getir - mek için sarfetmek lâzım geli - yormuş.

Almanya malûm olduğu üzere silâhlıyolar için varkuvvetile çalışmaktadır. Bu silâhlıyolar i - çin ise evvelâ demir lâzım oldu - ğuna göre Almanyanın son sene - lerde sarfettiği demirin miktarı - nı gösteren rakamlara göz gezdi - rince şunlar görülüyor:

1932 de 5,000,000 ton demir lâ - zım iken 1937 de bu miktar 29 mi - lyon ton olmuştur. Almanyanın dahilide istihsal edilen demiri 1,300,000 tondan 8,500,000 tona çık - mıştır. Fakat aynı zamanda ha - riciden getirilen demir miktarı da 3,000,000 tondan 20,600,000 tona çıkmıştır. Bundan anlaşılıyor ki Almanyanın silâhlıyolar için de - mire muhtaç olduğu gibi hariciden demir getirtmek de kabil ol - muyor.

SULH PERİSİ

(4 üncü sahifeden devam)

mişti. 25 Alman fırkası hududda Çekoslovakya girmek için emir bekliyordu. Fransanın vaziyeti bilhassa nazikti. Bir ittifaq mu - habesile Çekoslovakya bağlı bu - lunduğu için, harb takdirinde ona yardım mecburiyetindeydi. Fran - sıız ve İngiliz devlet adamları, esas Südet arazisinin bazı şartlar al - tında Almanyaya terkinden iba - ret olan tekliflerini Praga bildir - dilen. Çekoslovakya bunları ka - bul etmekle beraber, seferberlik ilân etti. Bunun üzerine İngiliz Başvekil Çemberlayn âni bir ka - rar verdi: Bir tayyareye binerek, Hitlerle konuşmak üzere Berhtes - gadene gitti. Hitlerin tavrı kat'i idi: Südetler haklarını kendileri alamazlarsa, onlara silâhla yar - dım edeceğini söylüyordu. Çem - berlayn hemen Londra'ya gele - rek önce kabinenin diğer azasile, sonra da Daladiye ve Bone ile ko - nuştı. Sonra yine tayyare ile Al - manya giderek bu sefer Go - desbergde Hitlerle yeniden gö - rüştü. Bu mülâkattan çıkan baş - lica netice şu idi: Hitler görüşme - ler bir neticeye bağlanmadan ki - taatına hareket emri vermiye -

cekti. Bu görüşmeyi Alman ta - leplerini anlatan muhtıra ve Da - ladiye ve Bonemin onun arkasın - dan da General Gamelinin Lon - dra'ya seyahatleri ve gerek Fran - sada, gerek İngilterede alınan em - niyet tedbirleri takip etti. Hitler bir taraftan da, Südet işinin Al - manya için Avrupa son arazi mutalebesini teşkil ettiğini ve Al - manyanın hiçbir zaman yabancı nasyonalistleri kendi toprağında toplamak niyetinde olmadığını tasrih etmişti. Fakat mesele el'an muallâkta idi. Karşılıklı mesajlar boyunca gidip geliyordu. Çem - berlayn son ve kahramanca bir ça - reye başvurdu: Musoliniye mü - racaat etti. Onun tavassutile Hit - ler askerî hazırlıkları tehir etme - yi ve Münih kendisinin, Muso - lininin, Çemberlayn ve Daladiye - nin iştirak edecekleri bir konfe - ransın toplanmasını kabul etti. Bu konferans bir gün içinde, Sü - det topraklarının Alman ordusu tarafından nasıl işgal edileceğini kararlaştırdı. Ve 1 ilkteşrin ta - rihinde Alman askerlerinin ilk müfrezeleri, Südet muntakasına girdiler. Bu suretle, Almanya ve Fransa arasındaki yedinci harb ihtimali de bertaraf edilmiş oldu.

Bir katil konuşuyor

(5 inci sahifeden devam)

Müteessir olma, matmazel, de - di.

Sizinle ben meşgul olacağım. Babanız isteğini yerine getir - miye çalışacağım. Yalnız bana ad - resinizi veriniz. Yarın sabah gel - ip sizi göreceğim.

— Madölen, Sen Jermen so - kağı, numara 20...

Vâdedyorum size... Yarın ge - leceğim. Sözüme itimad ediniz.

— Şimdi size bir taksi çağırta - yım. Doğru evinize gidiniz. Kim - sesizsiniz değil mi?

— Hayır!

Bu sözü, kalabalık arasından geçerek yanlarına gelen yaşlıca ve kibar tavırlı bir adam söyle - mişti.

— Hayır! Kimsesiz değil... Ben amcasıyım. Kendisine refakat e - deceğim...

Dedi. Ve avukata hüviyet va - rakasını gösterdi. Fernand Viejer.

— Pekâlâ... O halde matmazle götürünüz. Yarın gelirim. Atisi için konuşunuz.

Viejer, genç kızın koluna girdi. Adliye dairesinden çıktılar. Bü - yük bir pastacıya girdiler.

— Kızım, babanız hiç benden bahsetmedi mi? Çoktanberi biri - birimizi kaybetmiştik.

— Hayır! Hiç bahsetmedi. Ha - yatına, ailesine dair birşey söy - lemedi. Esasen zavallı babacığımı pek az gördüm.

— Bundan sonra baban ben o - lacacağım. Yarın avukat gelecek. Resmî muamelenin nasıl yapılaca - ğını öğreniriz. Sana ismini vere - ceğim. Babanın arzusu da bu de - ğil mi? Herkes seni Madölen Vi - ejer diye çağırcaak.

Artık çalışmak mecburiyetinde kalmyacaksın. Benim halim ve vaktim yerindedir.

Dedi ve apartmana geldikleri zaman kapıyı açan ihtiyar hiz - metçiye genç kıızı gösterdi ve gülererek şu sözü söyledi:

— Kızım Madölen Viejer...

Mantarlı Muşambalar, Storlar (Orland) Karyolar, yünlü pa - muklu ve pike yatak örtüleri, kretonlar, kadifeler, tüller ve perdelerin zengin çeşitleri «Ho - rokkes ve Mitter» İngiliz Fabrika - larının her ende yatak çarşafıları, Beyoğlu BAKER mağazalarında her yerden iyi şartlar ve müsaid fiyatlarla bulacaksınız.

Takdir edilen polisler

(Birinci sahifeden devam)

Dahiliye Vekâleti İstanbul po - lisinin bu gayret ve çalışkanlığı - nı sıkı bir alâka ile takip etmekte ve memurlardan teveccühünü de esirgememektedir. Bu münase - betle değerli zabıta âmirlerimiz - den iki emniyet âmiri ile birkaç komiser ve polis memurları yap - tıkları hizmetlerin mükâfatını görmüşlerdir.

Bu meydana meşhur «Sarışın kadın» adını alan kadın ile Kü - çükpazarda sabun kazanında eri - tilen biçare bekçinin katillerini süratle meydana çıkaran emniyet ikinci şubenin kıymetli memur - larından birinci kısım şefi başko - miser Abdurrahman Tosun ile komiser Ali şan Uluşan, komi - ser Cemal Kuter, ikişer takdirna - me ile aynı kısım komiserlerinden Niyazi Gençer, Zeki Koroğlu, ko - miser muavinlerinden Sefer Yu - mak, komiser muavini Galib Ay - lav ve sivil memurlarından 1146 Hilmi Erol Dahiliye Vekâletince birer takdirname ile taltif edil - mişlerdir.

Bundan maada Beyoğlu kazası emniyet âmiri Ali Kural ile Emi - nönü başkomiseri Fikri Taşçı, ko - miser muavini Ahmed Hilmi Ki - zıltañ, polis memurlarından 641 Nedim Tari, 1538 Salâhaddin Sa - vas, 262 Adem Alpazay, 1648 Se - lim Gürü ve 1263 Ferid Gireler İç İşleri Bakanlığınca birer tak - dirname ile taltif edilmişlerdir.

Yine Fatih kazası emniyet â - miri Cevad Ovey ile komiser Şev - ket Erol, komiser muavinlerinden Süleyman, polis memurlarından 1244 Yaşar, 1120 Şemseddin, 1057 Hidayet ve 1283 Süleyman İç İş - leri Bakanlığınca birer takdir - name ile taltif edilmişlerdir.

Etrüsk Hatay Sularında

Denizyolları idaresinin Alman - yada yaptırdığı vapurlardan ü - çüncüsü ve İstanbul - Mersin hat - tına tahsis edilen «Etrüsk» vapu - runun Hataya da sefer yapması kararlaştırılmıştır.

Bu karar üzerine evvelki gün Mersine varan «Etrüsk» Mersin - den buraya dönmüyerek seferini İskenderuna kadar temdid etmiş - tir.

Vapurun dün sabah İskenderu - na vardığı tahmin olunmaktadır. Etrüskün bu ilk seferi münase - betile İzmir ve Mersinde oldu - ğu gibi İskenderunda da gemi da - hilinde büyük bir ziyafet veri - lecektir.

İki işçi yaralandı

Şoför Fethinin idaresindeki 3054 numaralı otomobil Cibaliden geçmekteken bir çivi fabrikasının duvarına çarpmış şoför Fethi ile Münir isiminde bir amele hafif su - zette yaralanmıştır.

Alman İktisat Nazırı geldi

(Birinci sahifeden devam)

konsolosu ile konsoloshane erkânı ve şehrimizdeki Alman kolonisî saat 10 dan itibaren Sirkeci is - tasyonunda yer almağa başlamış - lardı.

Muhterem misafirimizi hâmil olan tren tam saat 10 u 20 ge - çe ağır ağır istasyona girdikten az sonra doktor W. Funk ve refika - si trenden inmişler ve hazır bu - nanların ellerini sıkışmışlardır.

Bu ara Alman konsolosu ha - zır bulunanların mumaileyhe tak - dim etmiş, Alman kolonisî nazırı selâmlamıştır.

Vali ve Belediye reisi Muhid - din Üstüdağın refikası da şehir namına Madam W. Funka bir bü - ket takdim etmiştir.

Biraz sonra doktor W. Funk ve refikasile ile beraberden gelen Alman İktisat nezareti erkânın - dan âli müşavir Valter ve âli hü - kûmet müşaviri Knotle ile nezaret kalemi mahsus müdürü; ihtarım resmini ifa eden bir müfreze po - lisin arasından geçerek istasyon - dan çıkmışlar ve hazırlanan oto - mobilere binip Perapalas oteline gitmişlerdir.

Misafir nazır 11,30 da vilâyete gelerek Vali ve Belediye reisi Muhiddin stüdağı ziyaret etmiş ve bilâhare Dolmabahçe sarayına da gidip defteri mahsusu imzala - mıştır.

Saat 12,30 da Vali kendisine iadei ziyaret etmiştir.

Doktor W. Funk saat 13 de Ta - rabaydaki Alman sefaretine git - miş ve orada bir müddet kalarak sefaret erkânile görüştüktan son - ra Tatabyada Tokatliyan otelin - de yemek yemiştir.

Mumaileyh bu akşam Ankara ekspresine bağlanacak olan hu - susî bir vagonla Ankara'ya gide - cektir.

İran Hariciye Nazırı geldi

İran Hariciye Nazırı Ekselâns Muzaffer Han refikası ve kızile bu sabahki ekspresle Cenevreden şehrimize gelmiştir.

Mumaileyh istasyonda mera - simle karşılanmış ve İran kon - soloshanesine giderek bir müddet istirahatden sonra doğruca Hay - darpaşaya geçerek Toros ekspre - sile memleketine gitmiştir.

Mumaileyh Cenevredeki inti - baları hakkında şu beyanatta bu - lunmuştur:

« Son siyasi krizler her yerde olduğu gibi Cenevrede toplanan devlet mümessilleri üzerinde de müessir olmuştur. Hepimiz endi - şede idik. Şimdi nikbin ve iyi bir intiba ile dönüyorum. Temenni e - delim ki bir daha böyle buhranlı vaziyet hâdis olmasın!..»

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip Romatizma

nevalji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde üç kase alınabilir.

Emsal arasında en güzel ve şık mobilyalar satan

(ESKİ HAYDEN) Yeni BAKER Mağazaları

Ziyaret ediniz. SALON; YEMEK ve YATAK ODASI takımlarının zengin çeşitleri her yerden iyi şartlar ve ucuz fiyatlarla bulur - sunuz.

Sultan Hamid Sürgünleri

N. 45

Tercüme ve ıktibas haklı mahfuzdur.
Yalnız Son Telgraf'da neşredilecektir.

Yazan : Ziya Şakir

Mâbeyin dairesi nelerle meşgul ?

Adi bir polis hadisesi sefaretleri, sarayı, hafiye teşkilatını ayaklandırmış !

Katil Nisantaşındaki boş arsalar birinde, eski bir kireç kuyusunun içinde, horul horul uyku çeken bir bahriye neferi idi.

Belinde koskoca kanlı bir saldıma bulunan bu bahriye neferi, sarhoşluktan gözünü açacak halde değildi. Hatta, kendisini bu lan zabıta memurlarının büyük bir cümerdlikle indirdikleri sil-leler, tokatlar, tekmeler, kırbaçlar bile, bu kanlı katil sarhoşun aklını başına getirememişti. Nihayet onu bir arabaya koyup Ga latasarayına götürmüşler, orada doktorların verdikleri ilaçlarla sarhoşluktan ayılabilmişlerdi.

— Edebsiz herif!.. Yaptıklarını beğendin mi?

Mustafa adındaki bu bahriye neferi, sormuştu:

— Ne yapmışım, acaba?

— Daha ne yapacaksın?.. Memleketi altüst ettin.

Diye, söze başlamışlar... Dün geceki vak'ayı hikâye etmişlerdi. Mustafa, derin derin düşündükten sonra:

— Eh... Doğrudur. Herhalde, yapmışımdır. Çünkü, kamayı sıyırıp sokağa fırladığım zaman, niyetim çok bozuktur.

Diye, mukabele etmişti.

Katili bulduklarına sevinip duran zabıta memurları, bu itiraf karşısında bir kat daha memnuniyet izhar ederek Mustafayı derhal mustantıkhâna götürmüşlerdi. Mustafa orada, şu ifadeyi vermişti:

— Efendim! Dün, tersaneden çıktım. Yenişehirdeki Katinanın umumhanesinin egeldim. O evin sermayelerinden olan sevgilim Eleninin odasında, güzelle kafayı çektim... Ne zamandanberi, Eleni dost tutmak istiyordum. Halbuki bu kız, bu teklifi kabul etmiyordu. «Senin ağzın, daha süttü kokuyor. Hele şöyle birkaç kişiyi patakla...» Hovardalar arasında bir şam şöret kazan da, ondan sonra düşünürüz... diye, mukabele ediyordum... Bu akşam da aramızda, aynı sözler geçmişti. Bu sözler de benim üzerimde, tam tesirini göstermişti... Kafayı iyice tütüledikten sonra; artık hovardalar arasında şam, şöret temin edecek bir vak'a yaratmağa karar vermiştim. Bu niyetle kapıdan fırlar fırlamaz, karanlıkta bir adamla karşılaşmışım. Onunla, küçük bir dil dalaşı yaptıktan sonra, derhal kamayı sıyırıp; neresine rasgelirse birkaç kere yapıştırdım. Ondan sonra da, ele geçmemek için, koşa koşa yan sokaklara daldım... Kiminle çatıştım?... Bunu bilmiyordum. Nerelere gittim... Hangi sokaklarda gezdim?... Bunları da bir türlü hatırlıyayorum... Vâkıa azılı hovardalardan bir kaç ile çarpışarak Eleninin nazarında bir kahrman olmak isterdim. Fakat, bu kadar, suçsuz insanın kanına girdiğim için çok müteessirim.

Vak'anın ehemmiyeti dolayısıyla bir heyet tarafından tesbit edilen bu ifadenin bir sureti, derhal mâbeyin başkitaibetine gönderilmişti. Bu ifade varakası saraya geldiği zaman, mâbeyin dairesine gelen sefaret baş tercümanları da mensub oldukları sefaretler namına hesap istemektedirler.

Sultan Hamid, ifade varakasını okur okumaz, hiç bozmamış... Başkâtib vasıtasıyla sefaret tercümanlarına izzet ve ikram ederek:

— İşte... Katil yakalandı. Bir heyet huzurunda, ifadesi de alındı. Görülüyor ki meselede en küçük bir siyasi kasd yoktur. Katil, lâıyk olduğu cezayı görecektir.

Bu hadisede zarar gören ecebiler de, icab eden tazminat verilecektir. Sefirler hazaratına, se-lâm söylemişler. Bir mecnun yü-

zünden vukua gelen müessif bir hadiseye de lüzumundan fazla ehemmiyet vermesinler.

Diye, haber göndermişti.

Katil Mustafa, derhal mahkemeye verilmişti. Pangaltı ile Nisantaşındaki cinayet silsilesinden maada, Yenişehirde Eleninin umumhanesi civarında Mustafanın öldürdüğü adam da tesbit edilmişti. Bu, mükerrem sabıkalılardan Çolak Yorgi isminde meşhur bir serseri ve azılı bir şerirdi. Beyoğlu zabıtası; bu vesile ile, böyle belâlı bir herifin ortadan kalkmasına da ayrıca sevinmişti.

Mustafa kendisine atfedilen cürüm ve cinayetleri inkâr etmediği için, muhakemesi uzun sürmemişti. Bu genç ve saf hovarda taslağı, dört kişinin ölümüne, dokuz kişinin de muhtelif şekil ve derecelerde mecruiyetine sebebiyet verdiği için (idam) cezasına mahkûm edilmişti.

Fakat Abdülhamid, bu cezayı tasdik etmiyerek (Trablusgarb kalesinde müebbed kürek) cezasına tahvil etmişti. Ve Mustafa, Trablusgarb kalsine gittikten üç ay sonra bir (cülûsü hümayun) gecesi, mâbeyini hümayun başkitaibetinden, Trablusgarb valisine şu şifreli telgraf gönderilmişti:

(Bazı kimseleri katil ve cerh maddesinden dolayı müebbed kürek cezasına mahkûm edilen Kemal Mustafa nam şahsın, bu iş-

HİKÂYE

Saadetimi yıkan göz

(4 üncü sahifeden devam)

sim seni mes'ud ediyorsa ve onu o kadar seviyorsan seni baktırncıya kadar konuşurum.

— Leman yavrum üç gün sonra gözlerimi açacaklar. Artık ben de herkes gibi göreceğim... Seni doya doya seyredeceğim... Senin buraya gelmeni gözlerimin açıldığı gün istedim. Fakat muvaffak olamadım Leman... İşte bugün çağırıldım. Daha üç gün evvel. Hem bana darılma. Leman seni büyük bir hasretten sonra hakiki çehreli gören gözle görme...

Leman söyle yavrum mes'udsun değil mi?

— Mes'udum Rauf tasavvur edemiyeceğin kadar.

Gözlerim açılınca belki beni daha çok seveceksin Leman.

— Seni her zaman için seviyorum Rauf. Hem o kadar fazla ki gözlerinin açılmasını seni sevmek için değil seni sevdiğimi gözlerinle görmek için istiyordum.

— Evet Leman sevgilimi gördüğüm dakika saadetim şu an - dakinden çok daha fazla olacak.

Genç kız gözlerini örten yaş perdesinin yitilmesinden korktu. Daha fazla durmadı. Bir bahane bularak hastaneden uzaklaştı. Şimdi eve giden tenha yolda hıçkırarak yürüyordu.

— Raufun:

— Gözlerim açıldığı an sevgilimi gördükçe saadetim bugünkünden daha çok fazla olacak.

Sözleri hıçkırıklarını sıklaştı - rıyordu. Çünkü o gün ona saadet değil bir acı olacaktı.

Leman iki gün üstüste hastaneye gitti. Son gittiği gün Rauf:

— Leman yarın gelme dedi: Gelme yavrum beni evde bekle Ben yalnız geleyim. Bana bahçede kol - larını aç koşayım kendimi beni daima şefkatle kucaklayan kollarına atayım, yanaklarını bağrıma basayım.

Leman:

Olur demişti.

— Leman:

— Leman:

— Leman:

— Leman:

— Leman:

Tercümanlık rekoru

(5 inci sahifeden devam)

İşte sürat istiyen en mühim bir iş daha. İngiliz Başvekili beraberinde Londradan iki daktilo getir - mişti. Bunlar sürat itibarile kim bilir belki de bir müsabaka açıl - sa dünya rekorunu kırarak gibi ça - buk yazıyorlarmış. Bu iki daktilo - lodan biri olan Mis David kendi - siyle görüşen meraklı bir gazete - ciye şöyle anlatıyor:

— Konferansların yabancısı de - ğilim. Bu benim için ilk defa ol - muyor. Milletler Cemiyeti kon - seylerinde Cenevrede bulundum. İkinci defa olarak Başvekili Al - manyaya geldiği zaman Godesberg de beraberdim. Bütün gece ça - lıştım. Cenevrede iken sonu gel - miyen birçok nutukları yazardım. Bir daha böyle bir toplantı ol - mazsa her halde memnun olaca - ğım..

Londradaki Deyli Ekspres gazetesini Münih toplantısı sırasında oraya yolladığı bir kadın muha - birden aldığı mektubu neşretmek - tedir. Bu muhabir Münihde lo - kantada kırk yaşlarında bir garson kadından bahsediyor Devlet a - damları bir tarafta Avrupa'nın mukadderatı ile, sulhun kuvvet - lenmesi için konuşmakla meşgul iken bu kırk yaşındaki lokantacı kadının da sözlerini İngiliz kadın muhabiri manalı bulmuş olacak ki mektubuna yazmış. Lokanta garsonu kadın sokaktan geçen genç delikanlıları göstererek şö - yle diyor:

— Gençlerin tüfenkleri var, herbir için esvabları var. Bunlar böyle gezerek zannediyorlar ki Avrupayı tamamen zaptetmişler, zaferi kazanmışlar.. Bir de koca - lara, babalara sorunuz: Onlar bunların hepsini bir tarafa bırak - mışlardır!..

Reklâm ve reklâmcılık..

(5 inci sahifeden devam)

yazılmıştır. Sigorta kumpanya - ları az tazminat vermek için kır - lara birçok levhalar koyarlar: «Yavaş yürüyünüz!.. Ölüm - le oynamayınız»

Otomobilinizi bu süratle sürer - seniz bir saat geçmeden muhak - kak cennete gidersiniz..» Sonra dört yol ağzında iskelet resimleri göze çarpar. Dahası var: Kum - panyalar, kazalarda parçalanmış otomobilleri satın alırlar, yol ke - narlarında ağaçların yanına bı - rakırlar. Üzerine kazanın nasıl vukua geldiğini haber veren bir levha asarlar.

Bu reklâm levhalarına hemen herşeyin methalinde tesadüf e - dersiniz:

X... benzini kullanınız... ilâh.. gibi...

Reklâma, bilhassa intihab za - manında çok ehemmiyet verilir. Ve bu uğurda milyonlarca do - lar sarfolunur. En güzel kızlar se - çilir, hatta küçük çocuklar top - lanır, sokaklarda dolatılırlar. Bun - ların göğsünde şöyle bir levha vardır:

«Babam gibi yapınız, reyninizi mösyö Z... ye veriniz...»

★

— Fransızlar birşey icad etti - ler mi, Amerikalılar derhal kop - yasını yaparlar.

Bunu süyliyen mösyö B... otuz beş yaşında bir müdürdür. Birçok işleri arasında X... dış sabunları şirketinin reklâmı sefidir. Ona göre bu dış macununu kullanmayan - ların dişleri beyaz olmaz.

İzam etmiyorum. Reklâm afiş - lerinin üzerinde dudak dudaga verip öpüşen iki nişanlının res - mi vardır. Altında şu cümle ya - zılmıştır:

«X... dış macununu kullanmamış olsalardı böyle öpüşemezlerdi!..»

Mösyö B... hayretimi görünce güldü:

— Geliniz, size Amerikada rek - lâmin nasıl doğduğunu göstere - yim..

Dedi. Bürodan çıktık. Yandaki büroya girdi. Burası küçük bir istirahat salonuna benziyordu.

— Burası reklâm fikirlerini dü - şünen, bulan ve yazan kâtibin ye - ridir.

— «Dış macununu ve buseler» i yazanın mı?...

Mösyö B... gülümsedi:

Münihde tarihi topladı olurken Orada bulunan bir kadın daha vardır ki İngiliz gazetecisi bundan bahsetmeden geçemiyor. Bugünkü Almanya'yı idare eden tabakanın en ileri gelenlerinden biri de hiç şüphesiz Mareşal Göring'in esidir. Alman Mareşalinin eşi sade giy - nişi ile nazarı dikkati celbediyor - du.

Münih'de kadınların da birtop - lantısı olmuştur. Nazilerin kadın teşkilâtının merkezi Münih'dedir. Bu teşkilâtın tam 16,000,000 azası vardır. Bu kadın teşkilâtı çok ça - lışmakta, çok iş görmektedir. Şö - yle diyorlar: Gayemiz vatanın iyi - liği için uğraşmaktır!.. Fakat bu teşkilât Almanyada görülen diğer - leri gibi askeri teşkilâta benze - miyormuş. Teşkilâtın pek çok şü - besî vardır. Bilhassa anne olmak gibi mühim bir vazifeyi öğrenmek için bu teşkilâtın açmış olduğu mekteplerden çok bahsedilmek - tedir. Ahçılık, ev kadınlığı, çocuk bakımı ve saire gibi aile kadını yetiştirmek için öğrenil - me elzem olan şeyleri öğrenmek üzere birçok mektepleri vardır. Bilhassa hasta bakıcılık.

Teşkilâtın reisi Fzau Gertsud kendisiyle görüşen kadın gazete - ciye şöyle demiştir:

— Eğer bir harb çıkarsa çoğu - muz hasta bakıcı olacağız. Fakat harbolmasını istemiyoruz. Harb, olmasın diye elimizden gelen her şeyi yapacağız. Çünkü geçen umu - mi harbin bıraktığı sefaletleri hâ - lâ unutmadık. Ancak şimdi ken - dimize gelebiliyoruz. Everimiz, yuvalarımız şimdi daha mes'ud - dur. Bu evleri yıkmak fedakâr - lığına lüzum gösterecek kadar or - tada bir sebep olmasa gerek..

Belediyenin Daveti

İstanbul Kurtuluş yıldönümü kutlulama merasim'ine iştirak edecek olan alay Birinciteşrinin 6 ıncı günü saat 10 da Sultanahmet meydanında toplanacak, saat 10.30 da hareket ederek Taksim mey - danına gidecektir.

Bu törende bulunmak üzere İstanbulda bulunan Sayıllar, Şe - hir Meclisi üyeleri, Süel Geenraller ve Üsbaylar, Adliye ve Mülkiye rüesası, Belediye erkânı, Matbuat mümessilleri, Parti, Vilâyet idare heyeti âzaları, Siyasal Parti Başkanları, hayır ve meslek cemiyet - leri başkanları, Bankalar direktörleri ve imtiyazlı şirketler, Ticaret odası heyetleri ve Esnaf cemiyetleri reislerinin Taksimde hazırlan - mış olan tribüne teğrifleri rica olunur.

Elbise: Jaketatay, Silindir şapka. «B» 7144.

İstanbul Belediyesi ilânları

Keşif bedeli 1767 lira 55 kuruş olan Davutpaşada yaptırılacak çöp iskelesi açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi Leva - zım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı ve - sikadan başka Fen işleri müdürlüğünden alacakları Fen ehliyet ves - ikası 132 lira 57 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 7/10/938 cuma günü saat 14 buçukta Daimi Encümende bulunmalıdır - lar. (B) (6727)

Hepsine 110 lira bedel tahmin edilen Eminönünde Şeyh Mehmet Geylani mahallesinin Arpacılar - Eminönü meydanı sokağında yeni 53 - 57 numaralı dükkân ankazı (53 numara üzeri üç kat odalar duvarları taş tuğla merdivenleri ahşap döşemeleri - potrel, 57 npara 53 kapı nu - maralı bina altında kâğır bir kat dükkân) satılmak üzere pazarlığa ko - nulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 8 lira 25 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 6/10/938 perşembe günü saat 14 buçukta Daimi Encümende bulunmalıdır - lar. (B) (7181)

Yedi aylık muhammen kirası 600 lira olan Şehir tiyatrosu Büfe ve gardrobu 939 senesi Nisan sonuna kadar kiraya verilmesi işi açık artır - maya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 45 liralık ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 14/10/ 938 cuma günü saat 14 buçukta Daimi Encümende bulunmalıdır - lar. (B) (6986)

BİR TASHİH

5/10/938 gününde ihalesi yapılacak olan düşkünler evinin ince köşesi 240 olacak iken 420 yazılmıştır. Tashih olunur.

Nafia Vekâleti İstanbul Elektrik İşleri Umum Müdürlüğünden:

İstanbul Elektrik İşleri Umum Müdürlüğü, bütün şubelerinde; elek - triklî ev âletlerinin tamirini kabul etmektedir. Âlet tamirati meccanen yapılır. Ancak bir kısım veya parça tebdili icabederse bunun bedeli tah - sil olunur. «7154»

UMUM MÜDÜRLÜK

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1— Gümrük Muhafaza eratı için 4294 takım yazlık elbisenin kapalı zarfla eksiltmesine istekli çıkmadığından 10/10/938 Pazartesi günü saat 11 de pazarlığı yapılacaktır.

2 — Tasınlanan tutar 212328 lira 80 kuruş ve ilk teminatı 1675 liradır.

3— Şartname ve evsafı komisyondadır. Görülebilir.

4— İsteklilerin gün ve saatinde ilk eminat makbuzları ve kanunî vesikalarile birlikte Galata eski İthalât Gümrüğü binasındaki Komis - yona gelmeleri. «6526»

İstanbul Nafia Müdürlüğünden:

20.10.938 perşembe günü saat 15 de İstanbulda Nafia Müdürlüğü Eksiltme komisyonu odasında (1703.57) lira keşif bedelli Erkek öğret - men okulu ittihaiz olunan Mecidiyeköyü civarındaki Dumlupınar yatı okulu binaları tamirati açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, Eksiltme, Bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şart - namerleri, proje keşif hulasalarıle buna müteferri diğer evrak dairesin - de görülecektir.

Muvakkat teminat (128) liradır.

İsteklilerin en az (1000) liralık bu işe benzer iş yaptığını dair ida - relerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine ek - siltme tarihinden (8) gün evvel müracaatla alınacak ehliyet ve 938 yı - lına ait Ticaret odası vesikaları ile gelmeleri. (6992)

Türk Hava Kurumu

25. ci Tertip

Büyük Piyangosu

6. cı keşide 11 - Birinciteşrin - 938 dedir.

Büyük ikramiye 200.000 liradır.

Bundan başka: 40.000, 25.000,

20.000, 15.000, 10.000 Lira -

lık ikramiyelerle (50.000 ve

10.000) liralık iki adet mü -

kâfat vardır.

DİKKAT:

Bilet alan herkes 7 - Birinci Teşrin - 938

günü akşamına kadar biletini değiştirmiş

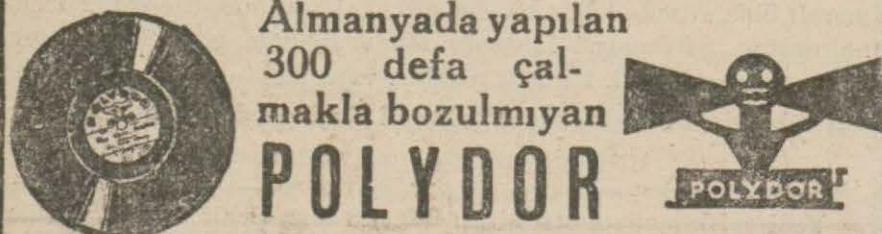
bulunmalıdır...

Cumhuriyetin 15 inci Yıldönümünü

Kutlulamağa hazırlanıyor musunuz?

Inhisarlar İdaresi tarafından satılan
FRANSIZ MENŞELİ ŞAMPANYAFiatları (Müdafaa vergisi dahil)
575 kuruşa indirilmiştir.

Şimdiden tedarik ediniz.

Almanyada yapılan
300 defa çal-
makla bozulmayan
POLYDOR
Marka Gramofon plâkları piyasaya çıkmıştır.

Feryadi hakkı	H. ATIF
8025] Al Bereli.	8035] Pınarın başında
Koyun gelir kuzu ile	Bağa girdim
"Türkü"	8036] Eğil havası
8039] Atalım mı Güzelim.	Urfa havası
"Türkü"	Bayan Belma
Tokad Türküsü.	8007] Nigâhın mestine (Saba
Bayan Bedriye Süheylâ	(Bestenigâr şarkı) Ben seni sevdim
8032] Denizli kız	(Bestenigâr şarkı) seveli
Nerede bir güzel görsem	Bayan Faide Yıldız
Urfalı kız	8012] Ruvalgibi (Hüzzam şarkı)
8040] Eimde sarı çiçek	Aylar geçiyor (Hüseyini
	(şarkı)

POLYDOR Gramofon Plâklarını her yerde
ısrarla isteyiniz.
Türkiye toptan satış deposu : VAHE ÜTÜCİYAN
İstanbul Sultanhamam Camiibaşı han 2 nci kat No. 10 P. K. 180

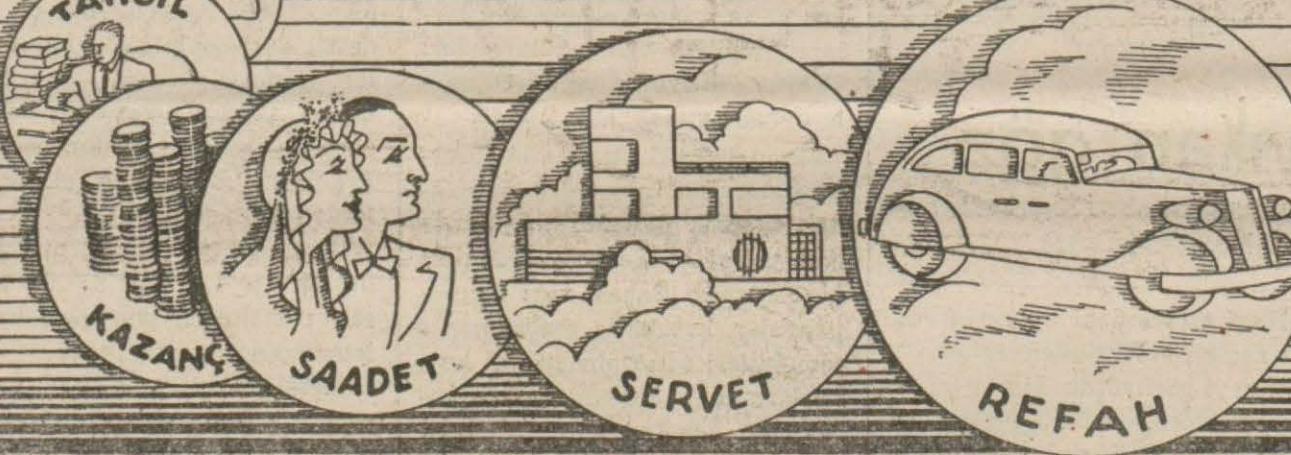
İstanbul P. T. T. Vilâyet Müdürlüğünden:

- 1- Üsküdar Selimiye, Çamlıca, Haydarpaşa ve Kızıltoprak, Kadıköy Haydarpaşa arası posta nakliyatı şartnamesi mucibince açık eksiltmeye konmuştur.
- 2- Eksiltme 18/10/938 salı günü saat 13 de Büyükpostane birinci katta müteşkil P. T. T. Alım Satım komisyonunda yapılacaktır.
- 3- Aylık muhammen bedeli 200, senelik 2400 lira, muvakkat teminat 180 liradır.
- 4- Müteahhit nakliyatı idare için 3 otomobil ve kâfi müstahdem bulunduracak, taşıyacağı kıymetli maddeler karşılığı olmak üzere kat'i teminattan başka 5000 liralık kefalet ve teminat verecektir.
- 5- Taliplerin şartnameyi görmek, tafsilât almak ve teminatlarını yatırmak üzere iş günlerinde P. T. T. Vilâyet Müdürlüğü İdari kalem levazım kısmına, eksiltme gün ve saatinde 938 Ticaret Odası ve iyi huy vesikalarile komisyona müracaatları. (7035)

KANZUK**MEYVA Tuzu**En hoş taze meyvaların usarelerinden istih-
sal edilmiş tabii bir meyva tuzudur.Emsalsiz bir fen harikası olduğundan tamamen taklid edilemez
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beşiktaş - İstanbul

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

- 1- İdaremizin Gazi Antep fabrikası için şartnamesi mucibince satın alınacak 500 ton Rekompze maden kömürü kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.
- 2- Muhammen bedeli beher tonu Mersinde vagonda teslim 17 lira hesabı 8500 lira ve muvakkat teminatı 637.50 liradır.
- 3- Eksiltme 20/X/938 tarihine rastlayan perşembe günü saat 15.30 da Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılır.
- 4- Şartneme parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.
- 5- Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile % 75 güvenme parası makbuz veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 15 e kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. -7179-

SİHİRLİ KUTU**TÜRKİYE İŞ BANKASI**

Fikir biraz cür'etkârane görülebilir...

Fakat neticeleri şayanı hayrettir.

FEMİL, ve BAĞI kadın olmanın yegâne mahzurunu unutturur.

FEMİL, ve BAĞI icad edilince, kadın inanılmıyacak derecede büyük bir serbestiye ve emsalsiz bir rahata kavuştu.

FEMİL, ve BAĞI her ay tekrür eden müşkül ve üçüç günlerde kadını bütün düşünce ve eziyetlerden kurtardı. Hayatını ve aile saadetini sigorta etti.

FEMİL, ve BAĞI en ince elbise ve en dar banyo mayoları altında sezilmez, kullanan kadın bile mevcudiyetini kat'iyyen farketmez.

FEMİL, ve BAĞI mikroblu bezlerin ve pamuk tamponların kadınların bütün hayatlarına mal olan rahim ve tenasülî ıstırablarını ortadan kaldırır.

FLMİL, ve BAĞI kanı emici ve muhafaza edici beyaz ve kırmızı hususî iki cins pamuktan kimya barikalarile mikropsuz bir şekilde yapılmıştır.

FLMİL, ve BAĞI bayahların (aylık temizliklerinde) en birinci yardımcısıdır. Sihatini seven her kadın,

Femil ve BAĞI

Kullanmalıdır. FEMİL küçük ve yumuşak olduğundan el çantanızda bile taşınır. Her eczane ve ticarethanelerde bulunur.

İstanbul Deniz Ticareti Müdürlüğünden:

Fenerbahçe, Bostancı ve Heybeliada mendirekleri için 600 M3 taş alınacaktır. İtaya talip olanların % 7.5 teminatı muvakkate olan 112 lira 50 kuruşluk banka mektubu veya makbuzu ile yevmi ihale olan 11/10/938 salı günü saat 14.30 da Galatada Deniz Ticaret Müdürlüğünde müteşkil komisyona ve şartnameyi görerek isteyenlerin de Müdüriyet idare subesine müracaatları ilân olunur. -6890-

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra
dişleri niçin fırçalamak lâzımdır?

Çünkü geceleri ağız guddelerinin ifrazatı ile dişler ve diş etleri dolmuşur. Çünkü yemekler, sigara ve kahve gene aynı tesiri yapmıştır. Binaenaleyh dişleri hergün 3 kere bilhassa yemeklerden sonra ve her-

Sabah öğle ve akşam her yemekten sonra

RADYOLIN**"Zevcim, gözlerine
inanmak istemiyor,,**İşte, Fransada Sen Şehrinde Montreuil kasa-
basında Emil Zola sokağında 17 No.da Bayan
Wagner, Böyle diyor ve ilâve ediyor:**"O, Bana; Sen 10 Yaş Gençleşmişsin
Diyerek Heyretini izhardan
Kendini Alamıyor,,**Bayan Wagner'in Biocelli
yeni cild unsuru kullan-
mazdan evvelki fotoğrafıBayan Wagner'in birkaç hafta zar-
fında kazandığı şayanı hayret güzeli-
lik tebeddülünü gösteren fotoğrafı

«Zevcim Jorj, bu âdetâ bir mucizedir, diyor. Filhakika iki ay kadar evvel, alımda, gözlerimin ve ağzımın etrafında buruşukluklar ve çizgilerim vardı. Bugün ise bütün arkadaşlarım bu şayanı hayret tebeddüle şaşıyorlar. Onlara yaptığımı söyledim. Yegâne cild unsuru olan pembe renkteki Biocelli Tokalon kremi kullanmalarını tavsiye ettim. Birçokları bizzat tecrübe ederek şayanı hayret semeresini görünceye kadar benimle alay ettiler. Fakat sonra bana hem teşekkür ettiler, hem de son derece memnund kaldılar.»

Her akşam yatmadan evvel pembe renkteki Tokalon kremi kullanınız. Terkinde, Viyana Üniversitesi Profesörü doktor STEJSKAL'ın keşfi olup tıpkı insanın tabii ve hayati cild unsuru aynı olan ve genç hayvanların cild hüceyrelere rinden istihsal edilen Biocell genşlik cevheri vardır. Gündüz için de beyaz renkteki Tokalon kremi kullanınız, cildinizi yumuşatıp beyaz yazdır ve siyah noktaları eritip açık mesameleri sıklaştırır.

İstanbul 3 üncü İcra Memurlu-
ğundan:

Mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen iki beygirin birinci arturması 8/10/38 günü saat 12 - den 13 e kadar Küçükmustafapaşada Karasarıklık sokak 37 No. lı hane önünde icra kılınacaktır. Muhammen kıymetin % 75 i bulunmadığı takdirde ikinci arturması 13/10/38 günü 10 dan 11 e kadar aynı mahalde yapılacak ve talibine ihale olunacaktır. İsteklilerin muayyen gün ve saatte hazır bulunarak memuruna müracaat etmeleri ilân olunur. 38/4084

Tekirdağ Asliye Hukuk Mahkemesinden:

Evlenmenin kendisine tahmil ettiği vazifeleri ifa etmemek maksadile hanesini terk edip henüz avdet etmeyen karısı Peştemalcıda Tintın-pınarında Mustafa kızı Zahide aleyhine bir ay zarfında evine dönmesi hakkında kocası Çukurçeşmede bakkal Abdullah tarafından istihsal olunan ihtar hükmünün müddeialehyanın ikametgâhının meçhuliyeti hasebile ilânın tebliği karargir olmuş olduğundan mezburenin tarihi ilândan itibaren 15 gün zarfında turuku kanuniyeye müracaat etmediği takdirde mezkûr ilân hükmünün kat'ilececeği ilân olunur. (7149)

Sahip ve neşriyatı idare eder,
Baş muharriri
ETEM İZZET BENİCE
Sön Telgraf Matbaası